

Landsbygdsutveckling i strandnära läge, Lidköpings kommun

TEMATISKT TILLÄGG TILL ÖVERSIKTSPLAN

SAMHÄLLSBYGGNAD
PLAN-BYGG
ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2015-06-15 §127

Tematiskt tillägg till översiktsplan, Landsbygdsutveckling i strandnära läge, Lidköpings kommun

Tillhörande handlingar

Samrådsredogörelse
Granskningsutlåtande

Handläggare

Amelie Sandström
Planarkitekt

Samhällsbyggnad, Plan-Bygg
30 mars, 2015

Kommunala beslut

Samhällsbyggnadsnämndens godkännande 2015-05-12
Kommunfullmäktiges antagande 2015-06-15 § 127
Antagandebeslutet vann laga kraft 2015-07-14

Länsstyrelsens yttrande

Under granskningsskedet inkom yttrande från länsstyrelsen angående LIS-område *06 Ekebo, väster om Spiken*. Länsstyrelsen ansåg detta LIS-område som olämpligt med hänsyn till riksintresset för naturvård.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	6
Syfte och mål	6
Vad är ett tematiskt tillägg?	6
Hur fungerar planprocessen?	7
Vad innebär strandskyddet?	8
Vad är landsbygdsutveckling i strandnära läge?	9
Vad är landsbygd i Lidköpings kommun?	10
Planeringsförutsättningar	11
LIS vid Vänern	11
Vår landskapsbild och våra vattendrag	12
Geotekniska förutsättningar	12
Riksintressen, Natura2000 och naturreservat	13
Miljökvalitetsnormer för vatten	16
Mellankommunala intressen	17
Regionala mål, planer och program	18
Kriterier för utpekande av LIS-områden	18
Våra inriktningar för LIS	20
Våra LIS-områden	21
01. Ekebo, söder om Naven	22
02. Navens udde	24
03. Varvet i Trelle	26
04. Blåsnäs udde	28
05. Spiken	30
06. Ekebo, väster om Spiken	32
07. Läckö strand	34
08. Lugnås	36
09. Öboängen	38
10. SSW i Bösshamn	40
11. Lasteviken	42
12. Resville	44
13. Flan	46
14. Kristinedal	50
15. Tranum	52
16. Marbogården	54
17. Dättern, Kilja och Karaby	56
18. Källstorp	58
19. Svalnäs	60
20. Jarlehus och Snickartorpet	62
21. Hyllingssund	64
22. Djurgårdsudde	66

Konsekvensbeskrivning	68
Varför beskrivs konsekvenserna?	68
Avgränsning av MKB	68
Miljökonsekvenser	68
Ekonomiska och sociala konsekvenser	71
Länsstyrelsens granskningsyttrande	72

INLEDNING

Syfte och mål

Syftet med landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) är att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i områden som har god tillgång till fria strandområden. Det kan göras exempelvis genom att öka allmänhetens tillgång till ett strandnära friluftsområde, att skapa möjlighet till nya arbetstillfällen eller att möjliggöra för nya bostäder på en strandnära plats. Detta kan knytas till de tre hållbarhetsperspektiven: ekologisk-, ekonomisk- och social hållbarhet. Skyddet av stränderna är framförallt kopplat till den ekologiska hållbarheten i och med den biologiska mångfalden som finns i strandområden, men strandskyddet är även kopplat till den sociala hållbarheten eftersom strandskyddet även är till för att värna allmänhetens tillgång till stränderna. När LIS-områden pekas ut är dessa ofta knutna till en verksamhet eftersom det framförallt är verksamheter som bidrar till utveckling av landsbygden. I förlängningen innebär detta att LIS framförallt främjar den ekonomiska hållbarhetsaspekten, ibland på bekostnad av de ekologiska och sociala hållbarhetsperspektiven. I Lidköpings kommun har vi framförallt fokuserat på att peka ut LIS med inriktning mot friluftsliv vilket ger en hög andel social hållbarhet.

Det är framförallt områden som inte ligger i närheten av större tätorter som kan komma ifråga när det gäller utpekandet av LIS-områden.

Vad är ett tematiskt tillägg?

Detta dokument utgör ett tillägg till den kommunala översiktsplanen för Lidköpings kommun. En översiktsplan omfattar hela kommunen, såväl land- som vattenområden. Översiktsplanen ska bland annat visa på den utveckling som kommunen förväntar sig, hur mark- och vattenområden ska användas samt hur riksintressen tillvaratas och bevaras. Ett *tillägg till översiktsplan* avser en specifik fråga eller ett specifikt ämne (exempelvis vindbruksplan eller LIS).

Hur fungerar planprocessen?

Alla slags översiktsplaner (även tillägg och fördjupningar) handläggs på samma sätt. Först arbetar kommunens tjänstemän fram ett förslag till samråd, genom avvägningar och ställningstaganden utifrån rådande förutsättningar. Detta förslag godkänns för *samråd* efter föredragning i samhällsbyggnadsnämnden. Samråd genomförs med kommunens invånare och övriga sakägare. Samrådet kan genomföras på olika sätt, exempelvis genom möten, via medier och på skolor och aktivitetscentra. När samrådet är genomfört handläggs inkomna yttranden och förslaget revideras. Därefter presenteras ett förslag till granskningshandling för samhällsbyggnadsnämnden. När detta förslag godkänts ställs förslaget ut för *granskning* på bland annat bibliotek och i Stadshuset samt på kommunens webbplats. Under granskningsskedet kan ytterligare yttranden inkomma. Om dessa leder till större förändringar i förslaget görs granskningen om. När samhällsbyggnadsnämnden godkänt förslaget för *antagande*, går det vidare till kommunstyrelsen och därefter kommunfullmäktige, där det antas. Efter tre veckor vinner beslutet *laga kraft* om ingen överklagan inkommit. Överklagan på översiktsplaner kan inte göras på planens innehåll utan enbart på handläggning och formalia.

Planprocessen för detta tematiska tillägg följer i huvudsak den ovannämnda generella processen men för att få förankring och en större utgångspunkt så påbörjades arbetet med LIS genom att allmänheten fick ge förslag på möjliga LIS-områden. Dessa har sedan utretts, bedömts och samhällsbyggnadsnämnden har fattat beslut om vilka av de föreslagna områdena som ska ingå i samrådshandlingen.

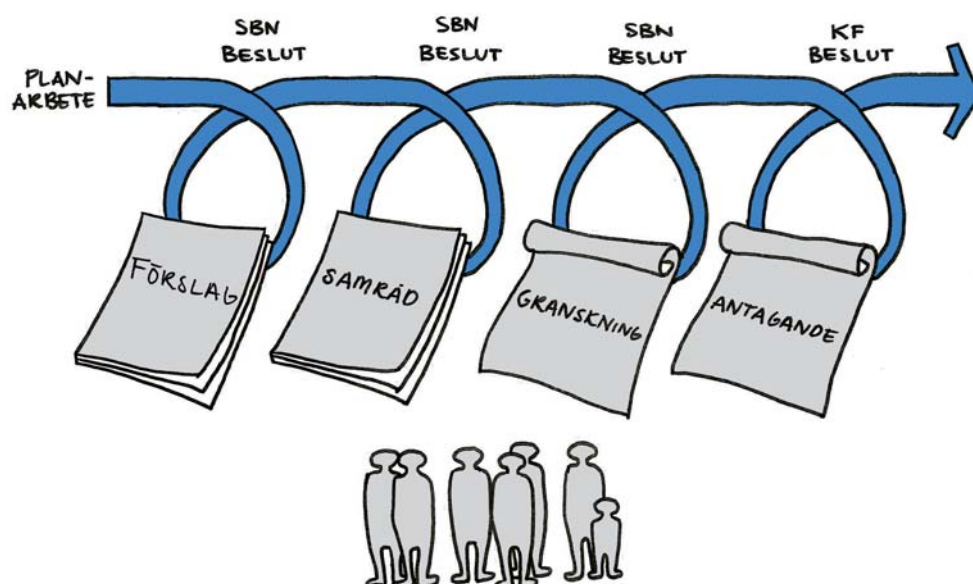

Illustration över planprocessen

Strandskyddet i Lidköpings kommun. Den blå linjen visar strandskyddets avgränsning.

Vad innebär strandskyddet?

Syftet med strandskyddet är dels att försäkra sig om att förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv är tryggade för framtiden och dels att livsvillkoren för djur- och växtlivet är goda både på land och i vattnet. Strandskyddet är generellt 100 meter på land och 100 meter ut i vattnet. Kring vissa sjöar och vattendrag är strandskyddet utökat till maximalt 300 meter på land och 300 meter i vattnet.

I Lidköpings kommun är strandskyddet utökat längs Vänern till 300 meter. Övriga vattendrag i kommunen har det generella strandskyddet på 100 meter.

Det finns vissa generella undantag från strandskyddet som gäller för bland annat skogs- och jordbruk, fiske, byggande av väg, järnväg eller uppförande av verksamheter med tillstånd. Utöver dessa generella undantag finns även enskilda skäl för dispens från strandskyddet vilka bland annat omfattar redan i anspråkstagna områden, områden som är avskilda från stranden eller områden som är utpekade som LIS.

Vad är landsbygdsutveckling i strandnära läge?

Syftet med LIS är att uppnå en utveckling av landsbygden vad gäller mångfald och hållbar utveckling och som leder till en högre sysselsättning och ett större serviceunderlag än tidigare. Varje utpekad LIS-område ska vara lämpligt för utvecklingen av landsbygden och ha en sådan inriktning samt fysisk avgränsning och omfattning att strandskyddets syften kan tillgodoses långsiktigt.

Att ett område pekas ut som lämpligt för LIS innebär inte per automatik en lättnad i strandskyddet. Istället innebär det att vid en dispensansökan (ansökan om lättnad i strandskyddet) kan sökande hänvisa till ytterligare skäl för dispens. Dispens söks i samband med detaljplaneläggning av ett område (för större projekt där omgivningen påverkas eller särskilda utredningar krävs) eller vid bygglovsansökan (när detaljplan inte behövs). En fri passage ska kunna anordnas inom varje område. Den fria passagen kan variera i bredd beroende på förutsättningarna på platsen, men ska aldrig vara mindre än några tiotal meter i bredd från strandlinjen.

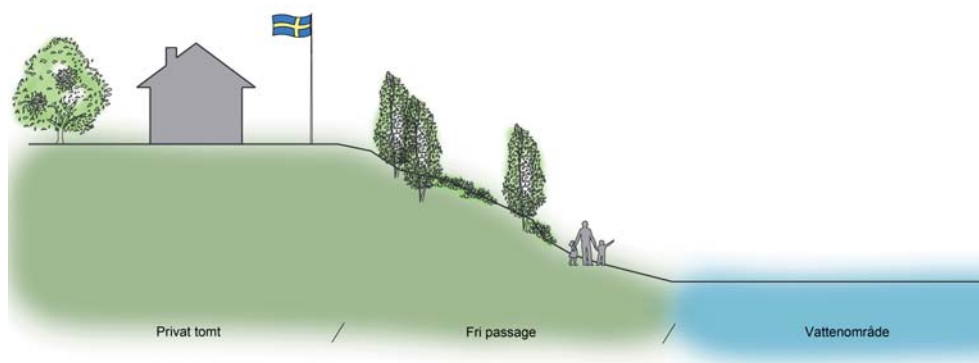

Illustration över fri passage

Vad är landsbygd i Lidköpings kommun?

För att kunna peka ut områden för landsbygdsutveckling måste kommunen först definiera vad som anses som landsbygd i den aktuella kommunen eftersom vad som kan anses som landsbygd i en kommun kanske inte gör det i en annan. Landsbygdsdefinitionen ska baseras på den specifika kommunens förutsättningar.

Kommunfullmäktige antog den 29:e oktober 2012 *Handlingsplan för Landsbygdsutveckling 2013-2018* i Lidköping. I planen nämns att Lidköping med sin långa Vänerkust har möjlighet att peka ut LIS-områden för att öka möjligheter till boende och företagande samt att utveckla besöksnäringen i strandnära områden.

I handlingsplanen definieras vad som klassas som tätort och vad som klassas som småort.

Tätort En tätort är ett tätbebyggt område med minst 200 invånare där avståndet mellan husen är mindre än 200 meter samt där andelen fritidsfastigheter understiger 50 procent.

Småort En småort är samlad bebyggelse med 50-199 invånare, där det är högst 150 meter mellan husen. En småort kan ha mer än 200 invånare, om andelen fritidsbostäder överstiger 50 procent.

I handlingsplanen hanteras alla tätorter och småorter som landsbygd, bortsett från tätorterna Lidköping och Råda. Detsamma gäller i denna plan. LIS-områden ska inte pekas ut i anslutning till större tätorter. Därför är Lidköpings tätort borttagen från LIS-utredningen.

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

LIS vid Vänern

För Vänern och andra stora insjöar gäller särskilda förutsättningar i arbetet med LIS. Kraven på motiv till och redovisning av områden är extra höga, eftersom stränderna kring sjöarna redan är hårt exploaterade. Generellt ska kommunerna vara restriktiva med att peka ut områden för LIS i dessa områden. Utpekandet ska direkt eller indirekt bidra till positiva sysselsättningseffekter eller ökat serviceunderlag på landsbygden. Det får inte medföra att tillgången till stränder för allmänheten minskar eller att möjligheterna för ett rikt växt- och djurliv minskar. De enskilda LIS-områdena ska beskrivas i ett större sammanhang och en bedömning av hur förslaget kan bidra till sysselsättningen ska göras. Kommunerna ska också beskriva hur den samlade tillgången till stränder ser ut, både kvantitativt och kvalitativt.

Tillgången till stränder vid Vänern varierar över kommunen. De tätortsnära stränderna (nära Lidköping) är till viss del ianspråkta av boende längs stranden. På många platser är dock tillgängligheten för allmänheten god och utökad genom anläggandet av strandpromenader, bryggor och badplatser. I övriga delar av kommunen är det mindre och färre områden som är ianspråkta. På många håll kan dock tillgängligheten ökas genom att stigar eller platser anläggs som ökar möjligheterna för allmänheten att nyttja stranden. Detta måste dock ställas mot djur- och växtlivets behov av orörda och fredade stränder, vilket är en viktig aspekt vid ianspråktagandet av stränder vid sjöar och vattendrag.

Flertalet av de föreslagna LIS-områdena ligger vid Vänern, trots detta anses restriktivitet förekomma särskilt med hänvisning till att restriktiviteten framför allt är kopplad till bostadsbebyggelse och privatisering av stränderna. Totalt har kommunen 22 mil strand längs Vänern, av dessa är ca 5 km föreslagna som LIS vilket motsvarar ca 2 % av Vänerstranden. Eftersom flertalet av de föreslagna LIS-områdena har inriktning mot friluftsliv och turism så anses allmänhetens tillgång till stränderna i dessa områden i huvudsak öka. Kommunen har undvikit att peka ut LIS-områden på öar i skärgården. De föreslagna LIS-områdena för turism, näringsverksamhet och boende vid Vänern är i huvudsak utpekade på platser som redan är etablerade och där det finns risk för att tillgängligheten till strandområdet kan komma att minska för allmänheten rekommenderas att detaljplan upprättas innan exploatering för att kunna säkerställa att stranden inte tas i anspråk.

Vår landskapsbild och våra vattendrag

Lidköpings kommun omfattar ett mångfacetterat stycke västsvensk natur. Det omväxlande mosaiklandskapet i väster kontrasterar mot sedimentslätten i öster, den långa strandsträckan utmed Vänern innehåller landets största insjöskärgård med ett brett register av strandtyper med klippstränder, block- och klapperstensstränder, sandstränder och ler- och gyttjestränder.

Lerslättlandskapet i öster är en helåkersbygd, där vattendragen Lidan och Flian med sina biflöden ger omväxling åt den annars enahanda landskapsbilden. Åarna med sina omfattande ravinsystem är ett av kommunens främsta naturvårdsobjekt. De har ett rent geografiskt – morfologiskt värde och ur botanisk synpunkt har vattenvegetationen stort ekologiskt och växtgeografiskt värde. Området utgör som helhet en viktig del i ett levande odlingslandskap. I odlingslandskapet finns även intressanta kvarnmiljöer liksom t.ex. den gamla vackra stenbron vid Resville som har stort kulturhistoriskt värde och den gamla textilindustrin vid Kristinedal.

Vänern är Sveriges största sjö och den tredje största sjön i Europa. Vänern har en stor skärgård med sammanlagt 22 000 öar och skär och är på så vis Europas största sötvattensskärgård. Vänerns stora vattenmassor gör att klimatet vid sjön är varmare, här kan man därför hitta arter från södra Sverige. Eftersom Vänern påminner om ett hav finns även flera marina arter här. Vänerns vattenyta är 5.650 km². Kuststräckan är 4.800 km, inkl skärgården. Särskilt värdefulla livsmiljöer för Vänerns växter och djur är: grunda vikar och skärgårdar öppna strandängar solbelysta sandstränder stora sammanhängande vassområden å- och älvmyrningar och strömmande vattendrag lövsumpskogar skärgård med gammal skog och/eller bergsbranter kala eller sparsamt beväxta holmar och skär.

Lidan är en av Västergötlands största åar med avrinning till Vänern. Lidans avrinningsområde uppgår till 2 268 km². Landskapet omkring vattensystemen präglas till stor del av jordbruk. Lidans norra gren bildas genom sammanflödet av flera bäckar i trakten av Falköping och Falbygdens högplatå. Den övre grenen har sina källflöden utmed platåbergens sluttningar eller på dess platåer. Dessa småbäckar rinner oftast genom ett öppet landskap med kalk- och lerrika moräner till dess att de via Slafsan och Hornborgaån når Hornborgasjön. Öster om Hornborgasjön övergår Hornborgaån i Flian som utgör ett av de största biflödena till Lidans huvudfåra. Andra större biflöden till Lidan är Afsån, Landån och Jungån.

Geotekniska förutsättningar

2008 utfördes en stabilitetskartering av olika delområden i kommunen. Jordarterna i Lidköpings kommun utgörs huvudsakligen av sand, silt och lera underlagrade av friktionsmaterial och berg. På flera ställen i kommunen har kvicklera påträffats. Vid utförda sonderingar har stopp erhållits eller

Karta över områden där ras och skred förekommit i kommunen.

sonderingen avbrutits i fast botten på ca 2-31 m djup. Förutom Lidköpings tätort omfattar denna stabilitetsutredning delområden i Flisbäck, Resville, Skofteby, Sävsare/Vinninga, Söne, Tofta, Torsängen och Örslösa. Av dessa undersökta områden är det framförallt Resville, Skofteby och Torsängen som är relevanta i detta sammanhang då det enbart är i dessa områden som kommunen pekat ut LIS.

Enligt stabilitetskarteringen är stabiliteten tillfredställande god för Torsängen men inte tillfredställande för Resville och Skofteby inom ett område på ca 50 meter från åkanterna till Lidan och Flisan. I Skofteby finns risk för ras och skred. Vid Väners stränder föreligger risk för stranderosion vilket ska tas hänsyn till vid framtida prövningar av detaljplaner, bygglov och andra anläggningar. Inom varje LIS-område kan mer detaljerade geotekniska utredningar komma att behövas i samband med detaljplan, bygglov eller annan anläggning.

Riksintressen, Natura2000 och naturreservat

Som vid all kommunal planläggning ska hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap MB tillämpas, vilket innebär att marken ska användas till det den är mest lämpad för och de värden som finns ska tas till vara.

De strandnära områdena i Lidköpings kommun berörs av flera riksintressen. Dessa beskrivs i den kommunövergripande ÖP 2003. För en utförligare beskrivning av respektive riksintresse och Natura2000-område hänvisas till den kommunövergripande ÖP 2003. Hur riksintressena beaktas i varje berört LIS-område framgår under respektive LIS-område.

Yrkes- och fritidsfiske

Vänern, Lidan och Flisan ingår som riksintresse för yrkes- och fritidsfiske. Detta innebär att dessa vatten är av nationellt intresse och att fiskarnas lek- och uppväxtområden inte får negativt påverkas.

Naturvård

De riksintresseområden för naturvård i Lidköpings kommun som är aktuella för LIS är framförallt Kållandsö skärgård, Söne-N Kedum-Tådene skärgård, Hjortens udde-Hindens rev-Skalunda, Kållandsö, Dättern och Lidans ravinsystem. Inom riksintresse för naturvården är det i huvudsak bara lämpligt med LIS friluftsliv. Det är mindre lämpligt att inom dessa riksintresseområden peka ut LIS för bostäder. En sådan avvägning bör dock göras från fall till fall för att se till att befintliga naturvården kan tillgodoses långsiktigt.

Kulturmiljövård

Riksintressen för kulturmiljövård som ska beaktas vid utpekande av LIS är Ekens skärgård, Otterstad-Läckö samt Kålland. I dessa områden är det framförallt kulturlandskapet med tillhörande fornlämningar som ska beaktas.

Friluftsliv

I Lidköpings kommun finns ett relativt stort riksintresseområde utpekat för friluftslivet, Kållandsö-Hindens rev-Svalnäs, som omfattar hela Kållandsö med skärgård samt norra och nordvästra delen av Kålland. Att peka ut LIS med inriktning mot friluftsliv kan i detta område ge positiva effekter på, och därmed stärka, riksintresset. En översyn av riksintresset för friluftsliv pågår och drivs av länsstyrelsen.

Yrkes- och fritidsfiske

Naturvård

Kulturmiljövård

Friluftsliv

Totalförsvaret

Ett område som inte är lämpligt för LIS är riksintresseområdet för totalförsvarets militära del, Såtenäs flygplats (F7) och dess influensområde. Detta område är inte lämpligt för bostadsbebyggelse eller övrig störningskänslig bebyggelse med hänsyn till bullerproblematik.

Totalförsvarets influensområde

Vänern med öar och strandområden

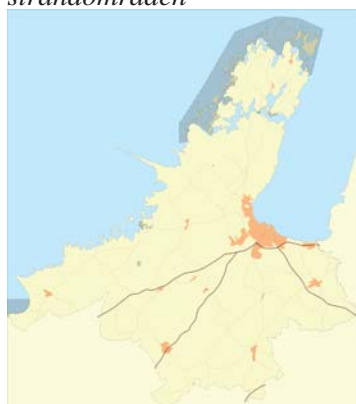
Detta riksintresse är ett så kallat geografiskt utpekade riksintresse för turism och friluftsliv. Området är i sin helhet av riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärdena som finns i området. Inom detta riksintresseområde ska turismen och friluftslivet, främst det rörliga friluftslivets intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploatering eller andra ingrepp i miljön. Det kan anses som positivt och stärkande för riksintresset att i detta område peka ut LIS med inriktning mot friluftsliv.

Vänern med öar och strandområden

Natura2000

Natura2000-områden är värdefulla naturområden som ingår i ett nätverk av värdefulla arter och miljöer inom EU. De utpekade områdena är antingen listade i EU:s fågeldirektiv eller i EU:s habitatdirektiv. De ska beaktas på likvärdigt sätt som riksintressena. De Natura2000-områden i Lidköpings kommun som framförallt är att beakta i LIS är Dättern, Kållands skärgårdar, Tjursholmarna, Källstorp, Drakaberget och Skansen Läckö. Inom Natura2000 är det i huvudsak bara lämpligt med LIS friluftsliv. I övriga fall krävs särskild motivering till LIS inom Natura2000.

Natura2000-områden

Naturresevat och naturvårdsområde

Inom naturresevat bör i huvudsak inte LIS pekas ut. Länsstyrelsen har påbörjat ett arbete med att omvandla Kållandsö skärgård till naturresevat (nuvarande naturvårdsområde). Eftersom detta arbete fortfarande är pågående så kan vissa LIS-områden i framtiden hamna inom naturresevatet. Så länge LIS-områdena har inriktning friluftsliv anses det inte finnas någon konflikt i detta. Naturvårdsområde finns även vid Hindens udde-Svalnäs och Parkudden.

Naturresevat

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Miljö kvalitetsnormerna för vatten är uppdelade i ekologisk status och kemisk status. Varje vattendrag eller del av vattendrag klassificeras efter de två huvudkategorierna och deras respektive underkategorier. Underkategorierna behandlar biologiska, fysikalisk kemiska och hydromorfologiska kvalitetsnormer för den ekologiska statusen och den kemiska statusen baseras på förekomsten av olika prioriterade ämnen så som tungmetaller och bekämpningsmedel i vattnet.

Samtliga av kommunens vattendrag kommer att uppfylla kraven för god kemisk status till år 2015 om kvicksilver utesluts.

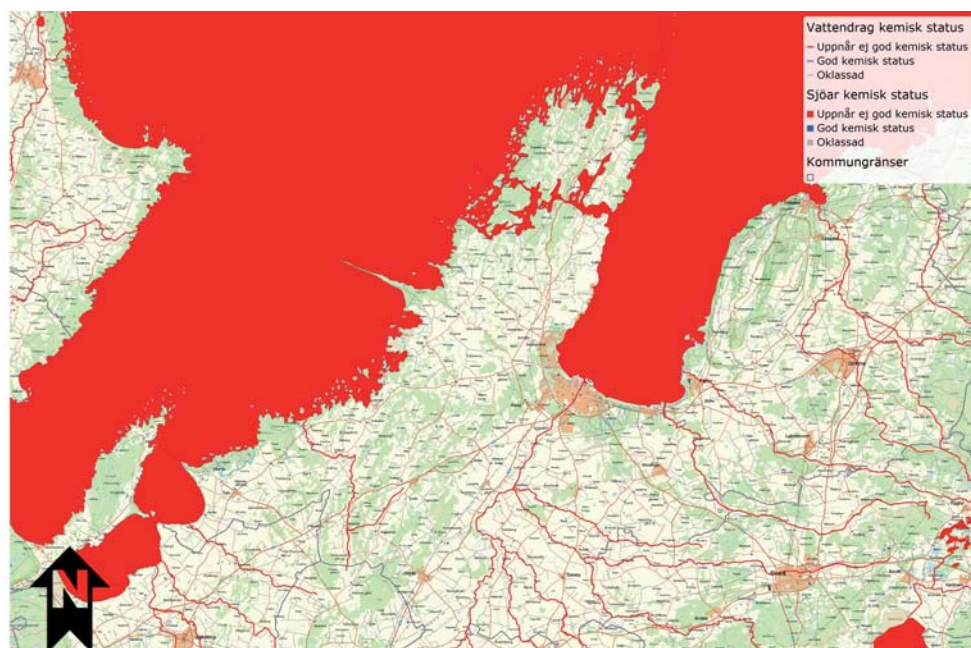
Hela Vänern har klassats som med måttlig ekologisk status vilket främst beror på att Vänerns vatten regleras och att sjön är övergödd. Även Lidan har klassats med måttlig ekologisk status på grund av övergödning.

Floran anses i dagsläget ha dålig ekologisk status. Klassningen beror främst på dålig fiskstatus, övergödning och vandringshinder.

Storebergsån har klassats som otillfredsställande ekologisk status men har som mål att kunna uppnå god ekologisk status till år 2021. Storebergsåns klassning beror på övergödning och förändrad hydromorfologi.

Karta över den ekologiska statusen för miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Karta över den kemiska statusen för miljö kvalitetsnormerna för vatten, inklusive kvicksilver.

Mellankommunala intressen

Om utpekade LIS-områden kan komma att påverka andra kommuner ska detta beskrivas. Påverkan kan vara både negativ och positiv. Negativ påverkan kan till exempel vara sådana anläggningar som ger en försämrad vattenkvalitet på gemensamma vattendrag eller som ger negativa effekter på ett gemensamt naturområde. Positiv påverkan kan till exempel innebära ett förbättrat serviceunderlag för tätorter utanför kommunens gränser eller en ökad turist- och besöksnäring som även kan gynna grannkommuner.

I Lidköpings kommun finns flera vattendrag som rinner genom flera kommuner, till exempel Lidan och Flidan med biflöden. Vätern är en viktig resurs både för Lidköpings kommun och för resterande kommuner runt sjön varför det är viktigt att tänka på att inte ge några negativa effekter på Vätern.

Ett föreslaget LIS-område som kan ge positiva effekter på besöksnäringen i Grästorps kommun är Dättern, Kilja och Karaby. Genom att öka möjligheterna för övernattningar intill fågelskyddsområdet och utökade möjligheter att kunna ta sig till fågeltornet i Grästorps kommun så kan besöksnäringen i området öka.

Regionala mål, planer och program

I VG 2020 - *Tillväxt och utveckling 2014-2020* är visionen *Det goda livet*. Visionen bryts sedan ner i fyra olika kvaliteter: attraktivitet, produktivitet, kreativitet och solidaritet. Denna planhandling strävar också efter det goda livet genom att möjliggöra för boende i attraktiva sjönära lägen, skapa möjligheter för fler att idka friluftsliv längs våra vattenområden och att samtidigt fortsätta att utveckla landsbygden.

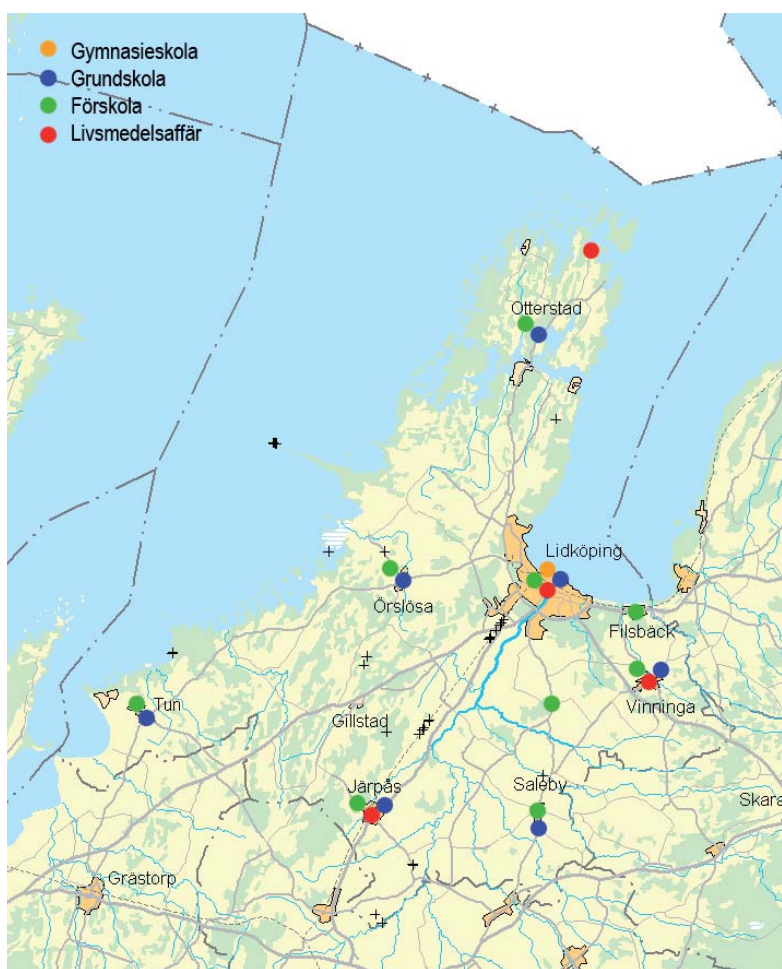
I det pågående arbetet med *Strukturbild Skaraborg* finns goda boendemiljöer och landsbygdsutveckling i natur- och kulturmiljöer (LINK) med som begrepp. Även detta samspelar väl med Lidköpings kommuns utpekade områden för LIS där de flesta föreslagna LIS-områden framförallt inriktar sig på friluftsliv och turism.

Kriterier för utpekande av LIS-områden

Avgränsningen av de utpekade områdena har gjorts med hänsyn till landskapsbild, naturförutsättning och övriga kriterier för lämplighet. En avgränsning är alltid problematiskt så till vida att det som hamnar precis utanför inte får samma fortsatta förutsättningar som det som ligger inom ett LIS-område. Utpekandet av LIS-områden sker på en övergripande nivå vilket innebär att områdesavgränsningen inte är exakt. De ansökningar om strandskydd som berör områden som ligger i direkt anslutning till de utpekade områdena bör hanteras med särskild hänsyn taget till detta i varje enskilt fall. Området kan vara lämpligt om det inte skiljer sig från det område som är utpekad. Men området kan också vara olämpligt med hänsyn tagen just till det område som är utpekad. Vid utpekandet av LIS ska tillgången till stränder tillgodoseas så att den är fortsatt god i närområdet samt att inte stora orörda områden tas i anspråk.

LIS-områden är generellt inte lämpliga att peka ut inom områden där buller från flygverksamheten vid Såtenäs förhindrar ny bebyggelse eller anläggning av störningskänsliga verksamheter. LIS-områden får heller inte pekas ut i eller i direkt anslutning till tätorter, i detta fall Lidköping, eftersom utpekandet av områden främst syftar till att bidra till utveckling av landsbygden. LIS-områden för bostäder är generellt inte lämpliga att peka ut i områden som har dokumenterat höga naturvärden (exempelvis naturskyddsområden, Natura2000-områden eller områden av riksintresse för natur).

För att LIS-områdena ska kunna bidra till landsbygdsutveckling är det lämpligt att peka ut dem i områden med närhet till befintliga kommunikationer, service och infrastruktur. Med detta menas att det är positivt om det finns tillgång till allmän vatten- och avloppsanläggning, skola, vård, affär och vägar, gärna med kollektivtrafik.

Karta över orter med skola och livsmedelsaffär i Lidköpings kommun.

Våra inriktningar för LIS

För att beskriva vad som är aktuellt att etablera inom de olika områdena, har varje område kategoriserats. Ett område kan vara lämpligt för mer än en kategori.

LIS Bostäder: LIS Bostäder innebär att ett område pekas ut som lämpligt att etablera bostäder inom strandskyddade områden. Detta bör kommunen, enligt gällande lagstiftning och rekommendationer, vara restriktiva till. De områden som pekas ut bör innebära en förtätning av redan ianspråktagna områden eller ligga i nära anslutning till orter på landsbygden där nyetablering bidrar till att befintlig service kan vara kvar eller utvecklas.

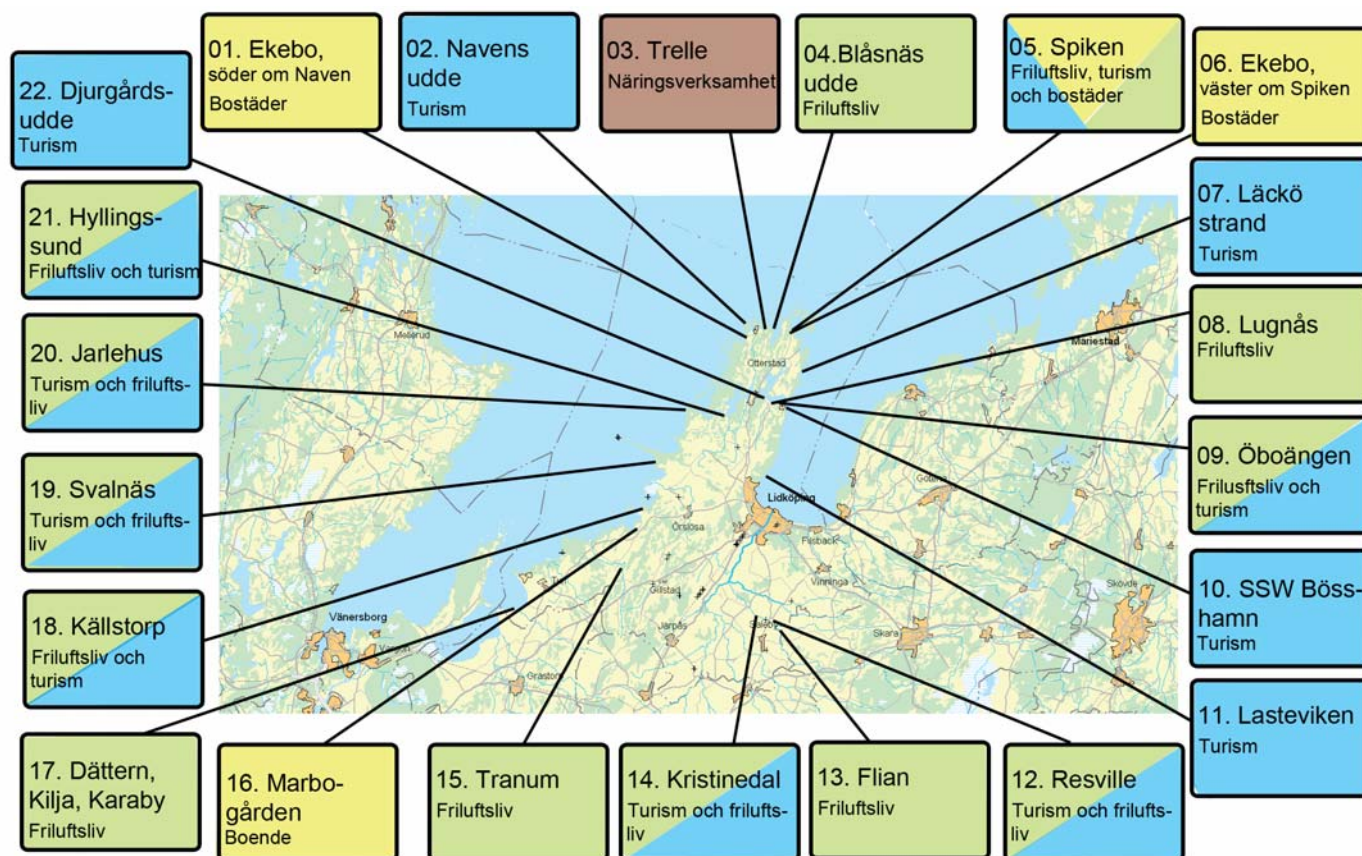
LIS Turism: LIS Turism används för de områden som är aktuella att utveckla turistverksamhet inom. Med turistverksamhet avses här en kommersiell verksamhet som riktar sig till tillfälliga besökare, i ett område som idag omfattas av strandskydd. De områden som pekas ut bör ha förutsättningar att locka till sig besökare samt ha viss infrastruktur som gynnar en utveckling av platsen. Om det redan idag finns en verksamhet i området är det positivt, då det innebär att det finns något att bygga vidare på, vilket i sin tur ökar sannolikheten att projekt blir av och kvarstår under en längre tid.

LIS Friluftsliv: LIS Friluftsliv används för de områden i kommunen där en mindre icke-kommersiell anläggning i ett strandskyddat område kan öka tillgängligheten för det rörliga friluftslivet. Området får gärna vara av intresse för det rörliga friluftslivet redan idag.

LIS Näringsverksamhet: LIS Näringsverksamhet används för de områden som främst fyller ett syfte att utveckla näringsverksamheten inom eller till viss del inom strandskyddade områden. Inom dessa områden bör det redan idag finnas en verksamhet som gynnar den omgivande landsbygden och som kan utvecklas i ett långsiktigt perspektiv.

Ett exempel för att tydliggöra vad som avgör om ett område är lämpligt för LIS Bostäder, LIS Turism eller LIS Friluftsliv är olika definitioner av boende. Om området är lämpligt för boende som ska säljas och ägas av privatpersoner (exempelvis villor eller lägenheter) gäller kategorin LIS Bostäder. Om området är lämpligt för boende som kan hyras ut (exempelvis en stugby) gäller kategorin LIS Turism. Om området är lämpligt för boende som är fritt tillgängligt för allmänheten (exempelvis vindskydd) gäller kategorin LIS Friluftsliv.

VÅRA LIS-OMRÅDEN

Karta över samtliga LIS-områden i Lidköpings kommun. Grönt innebär inriktning mot friluftsliv, Blått innebär inriktning mot turism, Gult innebär inriktning mot bostäder och Brunt innebär inriktning mot näringsverksamhet.

01. Ekebo, söder om Naven

Inriktning

LIS-området Ekebo, söder om Naven är inriktat mot bostäder kopplade till verksamheter.

Avsikten med området

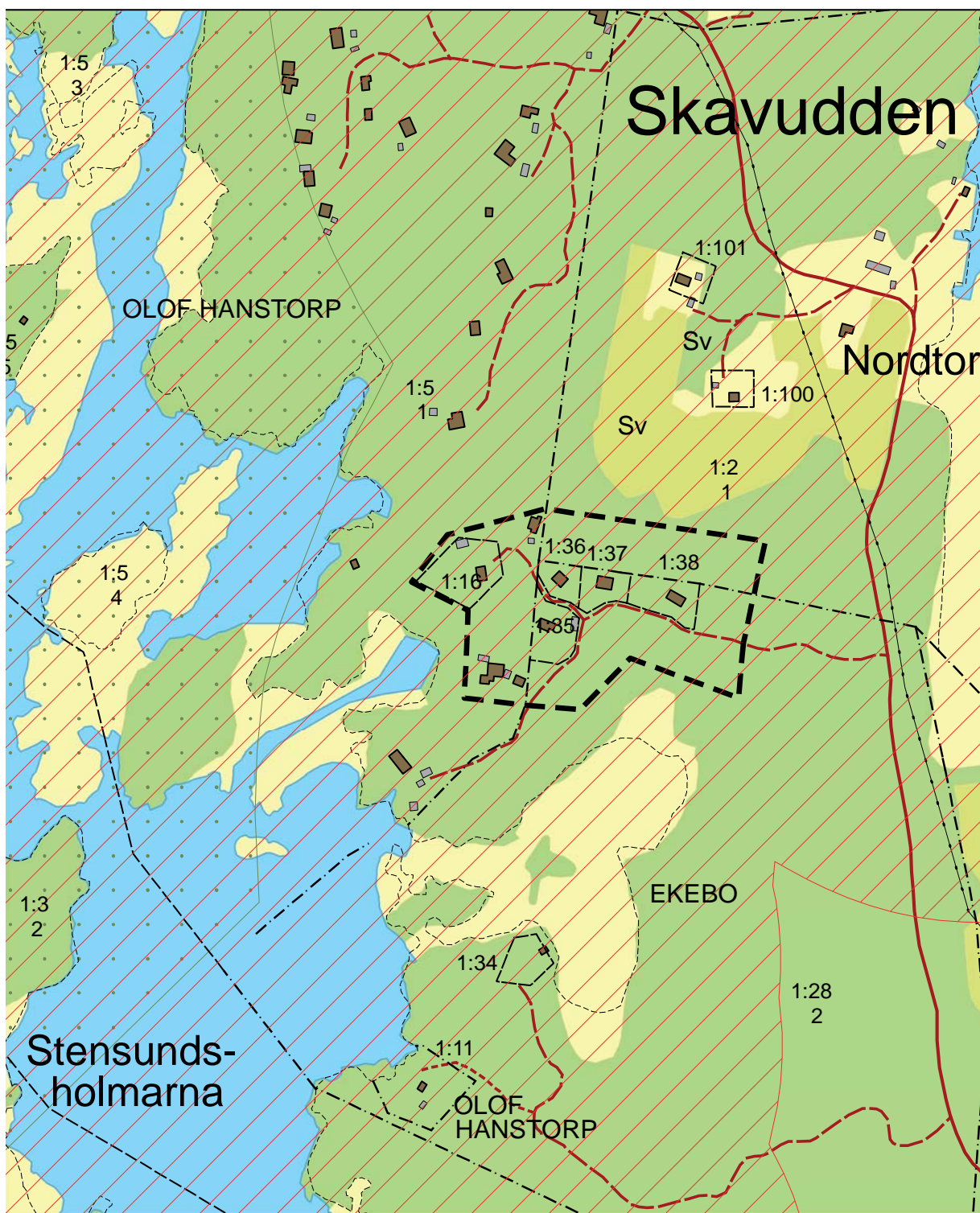
I detta område finns befintlig fritids- och permanentbebyggelse som genom LIS kan kompletteras och förtätas. Förtätning närmast stranden bör dock undvikas, istället bör en sparsam förtätning vid redan sammanhållen bebyggelse ske.

Motivering

I och till området finns tillgång till infrastruktur både gällande vägar, VA, el och bredband samt tillgång till hamn. Närheten till Naven gör att området kan anses möjliggöra för utveckling av där befintliga turistverksamheter. Området är beläget inom riksintresse för naturvården. I huvudsak anser kommunen att LIS-områden med inriktning bostäder inte bör pekas ut inom område för riksintresse naturvård men i detta fall anses inte det utpekade LIS-området skada riksintresset och därför anses detta område ändå kunna pekas ut. Riksintresset som området är beläget inom är Kållandsö skärgård och det framgår av områdesbeskrivningen till riksintresset att det som framförallt ska skyddas är öar, holmar och vikar samt de stora sammanhängande grönstråken. LIS-området är en förtätning av ett redan etablerat fritidshus- och bostadsområde och därför anses inte riksintresset påtagligt skadas då området är befintligt och LIS-områdets avgränsning är väldigt snäv kring den befintliga bebyggelsen.

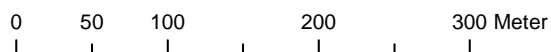
Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Området omfattas av riksintresse för friluftsliv, riksintresse för naturvård samt det geografiska riksintresset för Vänern. Området gränsar till naturvårdsområdet för Kållands skärgårdar. Det går inte att ta sig till området med kollektivtrafik.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

02. Navens udde

Inriktning

LIS-området för Navens udde har inriktningen turism.

Avsikten med området

Det finns ett befintligt utbud för turister i området med uthyrningsstugor, tur och charterbåt mot Läckö, Spiken och Ulleredsbro genom Ekens- och Tranebergs skärgård. Det finns även en bastuflotte som ligger förankrad i hamnen. Här finns även uthyrning av kajaker och guide turer med kajaker.

Navens udde har ett västerläge som erbjuder solnedgångar och vassfria stränder som inbjuder till sol och bad. En allmän väg leder nästan hela vägen ner till stranden. En promenad på ca 80 meter från parkeringen tar allmänheten till strandkanten. Naven är i stort sett den enda platsen där allmänheten kan komma ner till vattnet på Kållandsös västra sida. Kommunalt VA via enskild förening samt bredband finns i området.

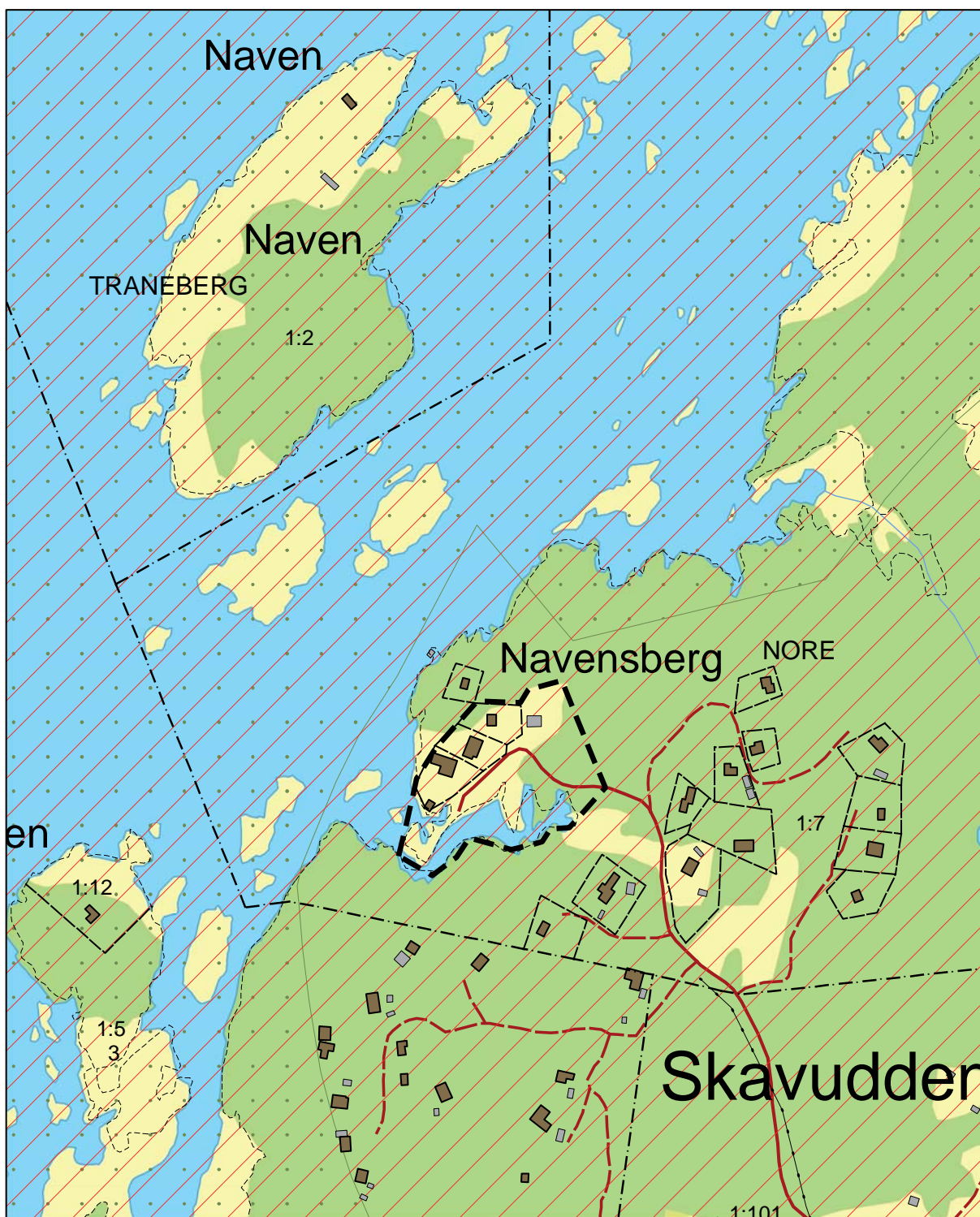
Avsikten är att komplettera befintlig verksamhet med uthyrningsstugor, ställplatser för husbilar samt kafé och restaurang.

Motivering

De idag orörda områdena norr om befintlig bebyggelse ingår inte i LIS-området. Det finns goda förhållanden gällande infrastruktur med både vägar, VA, el, bredband och hamn. Det finns befintlig turistverksamhet och i och med LIS ges förutsättningar för utveckling av dessa. Strandområdet är delvis redan i anspråkstaget av hamn och bebyggelse och det är detta, redan ianspråktagna område som omfattas av LIS. Kafé och restaurang bör utgöra förtätning av redan befintligt område för bebyggelse. Även stugor för uthyrning samt platser för husbilar bör ingå i LIS-området för turism vid befintlig bebyggelse.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Området omfattar naturvärden som Natura2000, naturreservat samt riksintresse för friluftsliv och naturvård. Natura2000-området är beläget strax norr om LIS-området och bör därför inte påverkas, detta bör dock fastställas inför exploatering. I detta område är det därför inte aktuellt med någon ytterligare exploatering utanför markrat LIS-område. Området gränsar även till naturvårdsområdet för Kållands skärgårdar. Vid åtgärder i vattnet kan marin arkeologisk utredning komma att krävas. Det går inte att ta sig till området med kollektivtrafik.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

03. Varvet i Trelle

Inriktning

LIS-området är inriktat mot näringsverksamhet.

Avsikten med området

Hela området ingår idag i varvsområdet och används i mer eller mindre omfattning av varvsverksamheten. Genom LIS kan kajer vid en del av de strandremsor som idag inte utnyttjas iordningställas och så kan upprustning av befintliga kajer ske. Till detta följer utfyllnad av markområden fram till kajkanterna. Det finns även behov av att förlänga bryggan ut mot sjön. Uppställning av bostadsmoduler på varvsområdet att nyttjas av tillrest arbetskraft för tillfälligt boende behövs på området. På lång sikt kan även permanenta byggnader för verksamheten behöva uppföras. Berört område är redan i anspråkstaget för varvsverksamheten och åtgärderna innebär att området snyggas till.

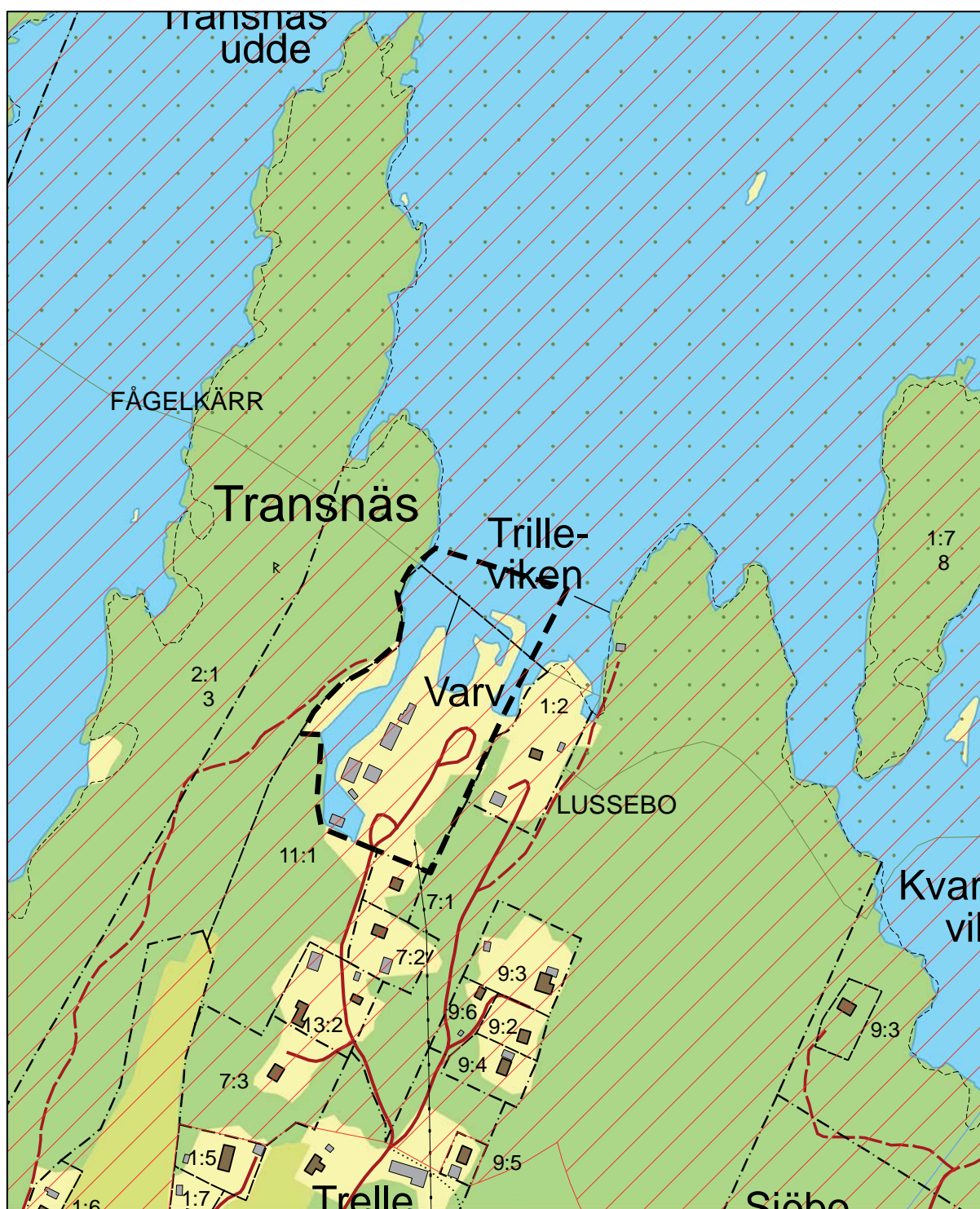
Syftet med LIS-området är att uppnå en mer optimal användning av strandlinjer och markområden på varvet. Den långsiktiga målsättningen är att ha en effektiv, ändamålsenlig anläggning som gör varvet attraktivt både för kunder och anställda. 2011 när dockan förstörades och gjordes i ordning togs ett första steg i den riktningen. För att fortsätta detta arbete behöver även övriga delar av varvet på sikt och efter hand göras i ordning. Kustbevakningen har tidigare hyrt kajplats på varvet men får med sin nuvarande miljöskyddsbat inte plats. De har uttryckt intresse av att fortsätta hyra plats på varvet pga det strategiska läget mitt i Vänern. Föreslagna åtgärder skulle möjliggöra detta. Varvets fortlevnad och positiva utveckling ger lokala arbetstillfällen och bidrar därmed till en levande landsbygd.

Motivering

Ett LIS-område skulle gynna den nuvarande verksamheten och strandområdet är redan i anspråkstaget av varvsverksamheten.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Området ingår i det geografiska riksintresset för Vänern men eftersom varvsområdet redan är ianspråktaget anses utpekandet av LIS-området inte förändra påverkningsgraden på riksintresset. Delar av LIS-området är inne i ett Natura2000-område. Varvsverksamheten är redan idag inne i Natura2000-området och en utökning av pirarna behövs för varvets fortlevnad och framtida utveckling. Vid anläggningar med mera inom Natura2000 krävs en särskild prövning. Området är även beläget inom naturvårdsområdet för Kållands skärgårdar. Varvet i Trelle beskrivs i Tidernas Lidköping som ett av de få varven på Kållands ö, genom LIS kan varvet vidareutvecklas och fortleva. Åtgärder i vattnet kan komma att kräva marinarknologisk utredning. Det går inte att ta sig till området med kollektivtrafik.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

04. Blåsnäs udde

Inriktning

LIS-området Blåsnäs udde inriktar sig mot friluftslivet då LIS i detta område kan komma att stärka och bidra till en utveckling av friluftslivet i området.

Avsikten med området

Avsikten med LIS-området är att öka tillgängligheten till området för det rörliga friluftslivet med exempelvis grillplatser och vindskydd för övernattnig.

Motivering

Det finns i dagsläget en stor parkeringsplats vid Hörvikens marina där även gästhamn finns. LIS-området skulle möjliggöra för att utveckla befintligt friluftsliv. Strandområdet är inte i anspråkstaget men genom LIS skulle tillgängligheten öka längs stranden. Den fria passagen skulle tillgodoses.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Den nordöstra spetsen är riksintresse för naturvård samt Natura2000-område och naturvårdsområde för Kållands skärgårdar. Inom Natura2000-området är det inte aktuellt med vassröjning och nya bryggor. Istället hänvisas till att nyttja bryggor som redan finns i området kring Hörvikens marina. Området kan komma att omfattas av naturreservat i framtiden. Det går inte att ta sig till området med kollektivtrafik.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

05. Spiken

Inriktning

LIS-området för Spiken inriktar sig både mot friluftsliv, turism och bostäder.

Avsikten med området

Spiken är ett välbesökt område för turister i kommunen och genom att skapa ett LIS-område i Spiken kan både besöksnäringen, friluftslivet och antalet boende i området öka.

Motivering

Spiken är redan ianspråktaget av fiskeverksamhet, fritids- och permanentboende samt småbåtshamn och mindre kaféer och restauranger. Området är försett med kollektivtrafik vilket är positivt.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Spiken omfattas av sex olika riksintressen: geografiskt riksintresse för Vänern, riksintresse friluftsliv Kållandsö-Hindens rev-Svalnäs, riksintresse kulturmiljövård Otterstad-Läckö, riksintresse naturvård Kållandsö skärgård samt riksintresse yrkesfiske (2 st) hamn (Spiken) och sjö (Vänern).

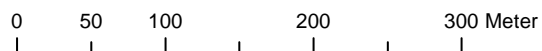
Rekommendationer

En fördjupad översiktsplan och ett detaljplaneprogram finns i området men Spiken och framförallt Spikudden bör omfattas av en detaljplan. Planuppdrag för att upprätta en ny detaljplan för Spiken finns. Vid planläggning är det viktigt att riksintresset för kulturmiljövården beaktas. Vid åtgärder i vattnet kan marinarkeologisk utredning komma att krävas.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

06. Ekebo, väster om Spiken

Inriktning

LIS-området är inriktat mot bostäder.

Avsikten med området

LIS-området ligger med närhet till Spiken med service, framför allt på sommaren men delvis även resten av året. Spiken ses som ett attraktivt område för besöksnäringen men även för fritids- och permanentboende. Fler boende i området kring Spiken skulle på sikt kunna gynna både den lokala servicen i Spiken och även ge ett större underlag för skolan i Otterstad.

Motivering

LIS-området ses som en förlängning väster ut av bebyggelsen i Spiken som redan är ett etablerat område för så väl turist- och besöksnäringen som för boende. Området är försett med kollektivtrafik vilket är positivt. Området är beläget inom riksintresse för naturvården. I huvudsak anser kommunen att LIS-områden med inriktning bostäder inte bör pekas ut inom område för riksintresse naturvård men i detta fall anses inte det utpekade LIS-området skada riksintresset och därför anses detta område ändå kunna pekas ut. Riksintresset som området är beläget inom är Kållandsö skärgård och det framgår av områdesbeskrivningen till riksintresset att det som framförallt ska skyddas är öar, holmar och vikar samt de stora sammanhängande grönstråken. LIS-området är förvisso inte ett etablerat område idag men eftersom det ligger i anslutning till Spiken som är ett väletablerat område för både boende, turism, fiskeverksamhet och friluftsliv anses LIS-området här kunna bidra till ett större serviceunderlag och en utvidgning av Spiken. För området rekommenderas att detaljplan upprättas innan exploatering sker vilket innebär att i detaljplan kommer naturmiljön kunna studeras mer ingående för att se till att inga särskilda värden skadas av en exploatering.

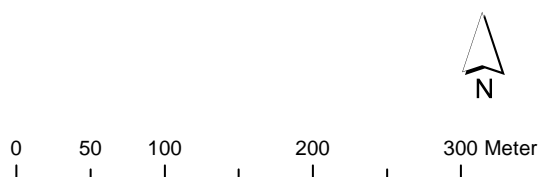
Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Området omfattas av riksintresse för friluftsliv, riksintresse för naturvård samt det geografiska riksintresset för Vänern. Exploatering bör föregås av detaljplan för att säkerställa att inga naturvärden skadas.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

07. Läckö strand

Inriktning

LIS-området för Läckö strand har inriktning mot turism.

Avsikten med området

I området bedrivs vandrarhem, B&B, camping, konferens samt restaurangverksamhet. Här finns också kajak- och cykeluthyrning varav delar bedrivs vid Läckö slott. Huvudbyggnaden uppfördes redan 1929 och området är sedan länge etablerat om än med olika verksamhetsinriktningar. Området används idag för turism och besöksnäring för olika målgrupper. Avsikten är att fortsätta bedriva verksamhet för turism och besöksnäring samt att kunna utveckla detta vidare.

Motivering

Det finns god tillgång till infrastruktur i form av vägar. Området är redan i anspråkstaget av turistverksamhet vilken skulle kunna utvecklas genom LIS. LIS-området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse och fri passage kan tillgodoses. Det är dock av vikt att LIS-området avgränsas på ett sätt som inte påverkar allmänhetens tillgång till stranden. Utvecklingen av turistverksamheten bör ske söderut.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Inom området finns lövskog klass IV samt riksintresse för friluftsliv. Det är av vikt att den fria passagen tillgodoses och att allmänhetens tillgång till stranden norr om campingplatsen inte påverkas negativt. Inför vidare exploatering rekommenderas att detaljplan upprättas. I vattnet utanför LIS-området finns fredningsområde för gös vilken kan komma att begränsa möjligheterna för muddring. Det går inte att ta sig till området med kollektivtrafik.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

08. Lugnås

Inriktning

LIS-området i Lugnås har inriktning mot friluftsliv.

Avsikten med området

Syftet med LIS-området är att tillgängliggöra området för allmänhetens främjande av friluftsliv genom exempelvis anläggande av grillplats eller vindskydd med mera. Sundet mellan Kålland och Kållandsö är relativt smalt vid Lugnås varför det kan vara lämpligt att anlägga någon form av passage över vattnet för gående och cyklister, till exempel via en cykelpråm.

Motivering

Området ligger i anslutning till en höjdrygg vilken omfattar väldigt höga natur- och kulturvärden med nyckelbiotoper, fornlämningar, högklassig lövskog med mera. Genom att peka ut området som ett LIS-område för friluftsliv kan det tillgängliggöras för allmänheten. Området är i princip försett med kollektivtrafik vilket är positivt.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Det är av vikt att de höga natur- och kulturvärdena i närområdet beaktas och att de inte påverkas negativt.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

09. Öboängen

Inriktning

Inriktningen för LIS-området i Öboängen är friluftsliv och turism.

Avsikten med området

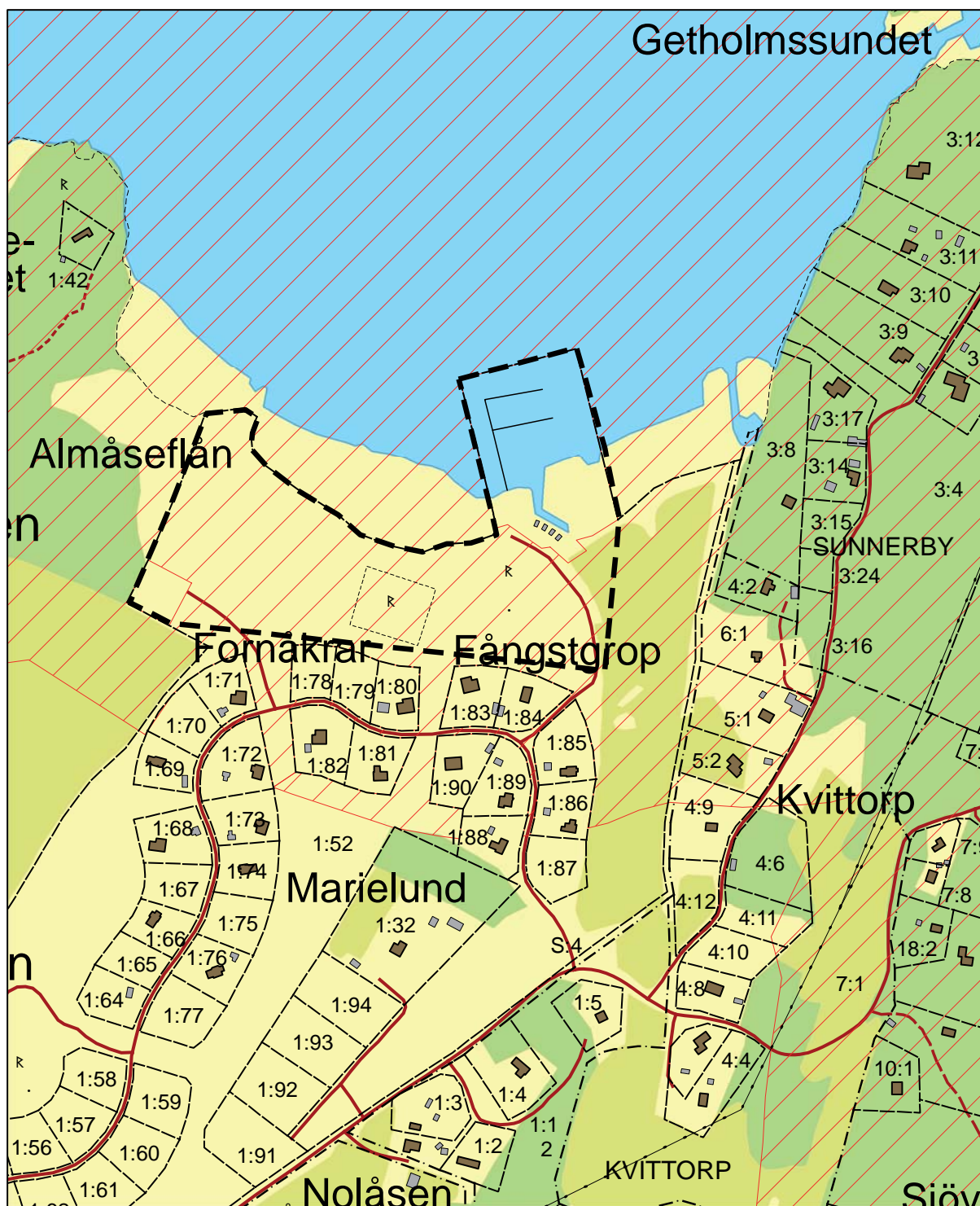
Området är redan detaljplanelagt varför det lämpar sig för vidare landsbygdsutveckling. Det är mer lämpligt att hänvisa till ett detaljplanelagt område för bostäder/fritidshus än att ta ny mark i anspråk för att främja landsbygdens utveckling eftersom kommunen redan vid detaljplaneläggningen visat på att detta område klarar en hög exploateringsgrad. LIS-området är inte menat som en förtätning av planen utan att i framtiden, om någon form av landsbygdsutveckling skulle bli aktuell i området kunna genomföra en planändring inom område som i detaljplanen är utpekad som naturmark och småbåtshamn.

Motivering

Ett LIS-område skulle kunna underlätta för att i framtiden kunna vidareutveckla området.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

LIS-området omfattas av det geografiska riksintresset för Vänern med öar och strandområden. Eftersom LIS-området är till för att främja friluftslivet och turismen i området bör det få positiva effekter på riksintresset. I vattnet utanför LIS-området finns fredningsområde för gös vilken kan komma att begränsa möjligheterna för muddring. Området omfattas av både fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar vilka ska tas hänsyn till vid planläggning och bygglov. Detta innebär att både arkeologiska och marinarkeologiska utredningar kan komma att krävas vid exploatering. Det går inte att ta sig till området med kollektivtrafik.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

10. SSW i Bösshamn

Inriktning

LIS-området vid SSW (Segelsällskapet Westgötarne) i Bösshamn har inriktning mot turism.

Avsikten med området

Syftet med LIS-området är att kunna vidareutveckla den turistnäring som finns i området idag i och med SSWs anläggning med service och bryggor.

Motivering

Det anses positivt att tillskapa möjlighet för framtida utveckling av den turistverksamhet som finns idag med till exempel kiosk, restaurang och servicebyggnader.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Området omfattas av riksintresse för friluftsliv och för Vänern med öar och strandområden samt ett kommunalt kulturmiljöområde. Dessa värden ska beaktas. Vid åtgärder i vattnet kan marinarkeologisk utredning komma att krävas. I vattnet utanför LIS-området finns fredningsområde för gös vilken kan komma att begränsa möjligheterna för muddring. Det går inte att ta sig till området med kollektivtrafik.

11. Lasteviken

Inriktning

LIS-området i Lasteviken har inriktning mot turism.

Avsikten med området

Syftet med LIS-området är att möjliggöra för uthyrningsstugor för att på så sätt stärka turistnäringen i området. Uthyrningsstugor är efterfrågade både på Kålland och på Kållandsö vilket gör detta område lämpligt för en sådan slags verksamhet.

Motivering

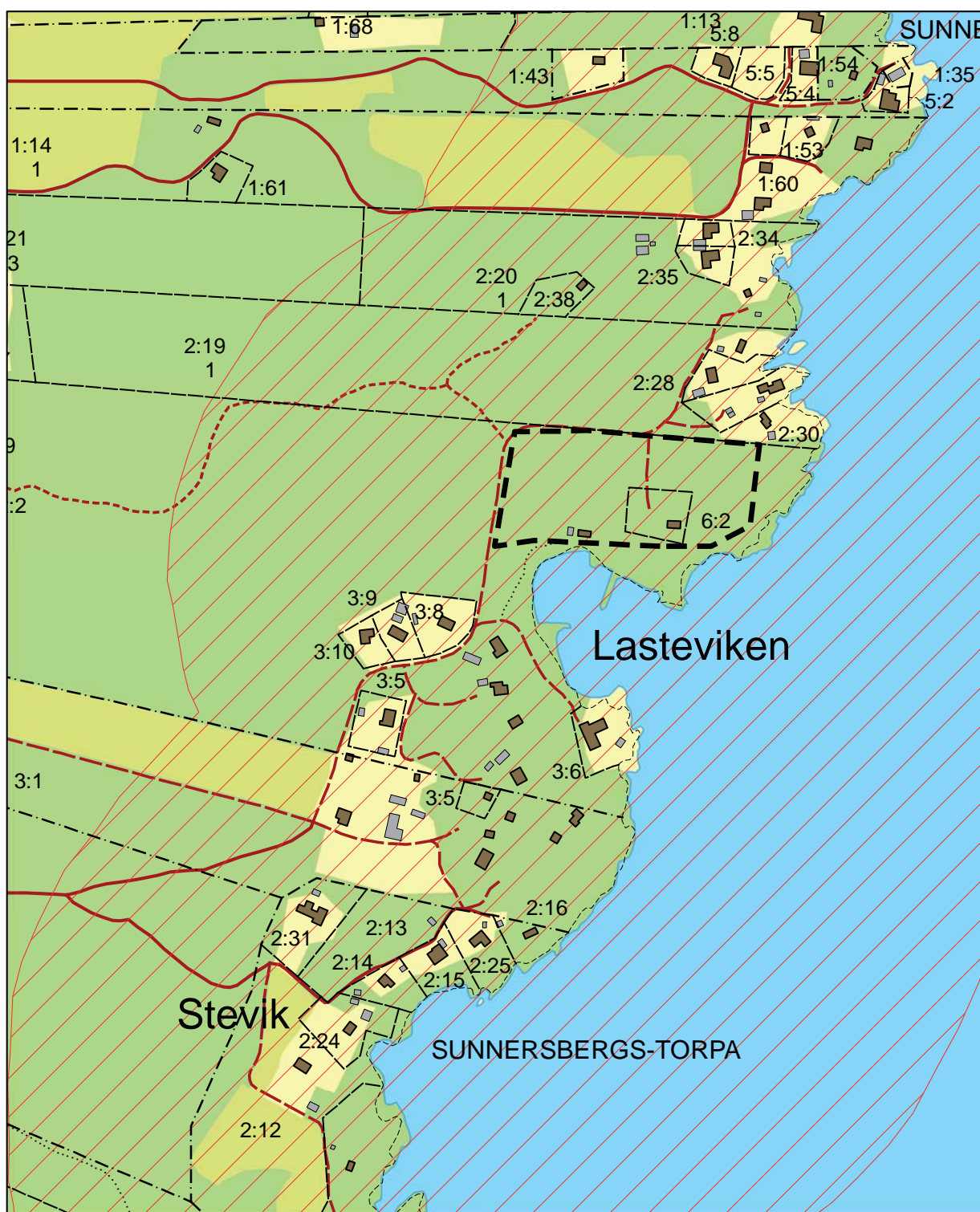
Området ligger på landsbygden men med närhet till Lidköpings stad vilket gör det attraktivt ur turistsynpunkt. Vatten och avlopp liksom el och tele finns i närområdet. Området längs Kållands östra strand, norr om Lidköping är exploaterad med fritids- och permanentbostäder varför LIS-området kan ses som en förtätning.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Det är av vikt att den fria passagen kvarstår och att allmänhetens tillgång till vattnet inte inskränks.

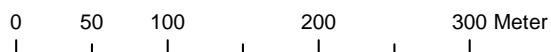
Rekommendationer

Inför exploatering bör detaljplan upprättas som tillgodoser allmänhetens tillgång till vattenområdet. I vattnet utanför LIS-området finns fredningsområde för gös vilken kan komma att begränsa möjligheterna för muddring. Det går inte att ta sig till området med kollektivtrafik.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

12. Resville

Inriktning

LIS-området i Resville är tänkt som en nod/målpunkt för turism och friluftsliv kring Flian som helhet.

Avsikten med området

Området kring Resville kvarn skulle kunna vara en nod i en större helhet längs Flian. Redan idag besöks området flitigt. Kvarnen är öppen för uthyrning och flera besökare kommer för att titta på vattenfallet och kvarnen. Området besöks frekvent av fågelskådare för att skåda fågel utmed Flian. I Resville finns tankar på att starta en gårdsbutik och B&B tillsammans med andra turistverksamheter som exempelvis cykel- och kanotuthyrning eller mindre konferenser.

Motivering

Tillgången till kollektivtrafik och infrastruktur både gällande vägar, vatten och avlopp, el och bredband är god. I Resville finns befintlig turistverksamhet och med LIS ökar möjligheterna för att utveckla turismen och friluftslivet i området. I Resville är strandområdet redan i anspråkstaget. Området är försett med kollektivtrafik vilket är positivt.

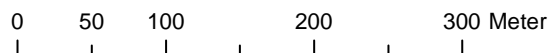
Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Längs Flian finns flera naturvärden som bör beaktas i form av Ängs- och betesmark klass II, regionalt värdefulla odlingslandskap, riksintresse för naturvård, fornlämningar och fornminnen samt hög biologisk mångfald i vattendraget. Stor hänsyn ska tas till de höga naturvärdena i vattnet, så som fiskar, musslor, insekter med mera.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

13. Flian

Inriktning

LIS-området längs Flian är till för att stärka friluftslivet.

Avsikten med området

Området kring Flian är intressant ur flera aspekter. Här finns en rik kultur och natur, en gedigen industrihistoria med kvarnar och fabriker, en rik kulturhistoria med bland annat offerkälla, skans och kyrkruin. Här produceras också energi och vattenkraft. Det finns stora möjligheter att utveckla området, framför allt med tanke på friluftsliv genom vandring, paddling och ridning kopplat till områdets historia och entreprenörskap.

Motivering

En fri passage längs vattnet kan tillgodoses och LIS längs ån Flian skulle kunna öka allmänhetens tillgång till strandområdet. Det finns stora möjligheter att utveckla detta naturområde som idag är ganska svårtillgängligt. Friluftslivet i området skulle kunna stärkas genom bland annat vandringsleder med tillhörande informationsskyltar och grillplatser.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Längs Flian finns flera naturvärden som bör beaktas i form av Ängs- och betesmark klass II, regionalt värdefulla odlingslandskap, riksintresse för naturvård, fornlämningar och fornminnen samt industriminne i Kristinedal. Stor hänsyn ska tas till de höga naturvärdena i vattnet, så som fiskar, musslor, insekter med mera. Vid Bronäs strömmar (uppströms och nedströms dammen vid Bronäs raserade vattenkraftverk) planeras ett naturreservat. Det kan i framtiden finnas behov av nya fiskevägar, så kallade omlöp, förbi dammarna i Flian som en del av fiskevården. Det är därför viktigt att byggnader eller andra anläggningar inte uppförs så nära Flian att framtida anläggande av fiskevägar och andra restaureringsåtgärder försvåras.

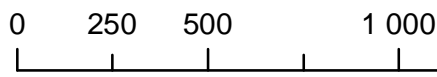

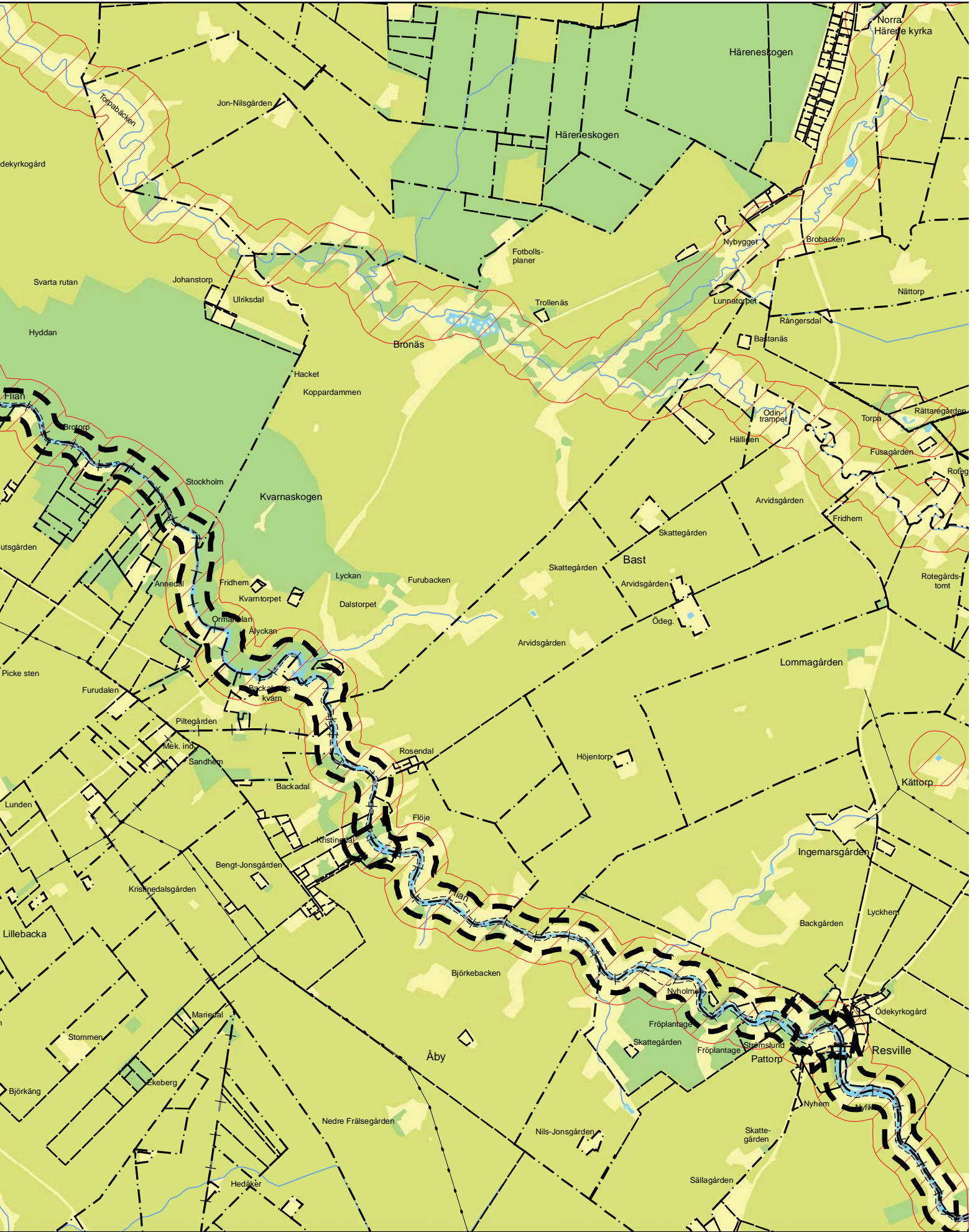
Teckenförklaring

 LIS-Område

 Strandskydd

 Natura2000

1 500

2 000 Meter

14. Kristinedal

Inriktning

LIS-området i Kristinedal är inriktat mot turism och friluftsliv och kan skapa en nod/målpunkt för turism och friluftsliv längs Flian.

Avsikten med området

Djupt nere i Flians ravin reser sig röda tegelbyggnader, som påminner om den tid då Kristinedals ullspinneri var ett av de större textilföretagen i länet. Textilfabriken har sitt ursprung från en industrisatsning på 1840-talet. Flian gav vattenkraft, kapitalet kom från ett köpmanshus i Lidköping. 1976 lades fabriken ner men de stora byggnaderna finns kvar. Lokalerna används idag till bl a en tygaffär och en bilverkstad. Det finns enklare grusplan som används som parkering. Området är i princip försett med kollektivtrafik vilket är positivt.

Kristinedal kan utvecklas som ett viktigt besöksmål för turism och friluftsliv. Industriminnet är i sig själva intressanta besöksmål som lockar många besökare. I lokalerna kan inrymmas konst och kulturverksamhet av olika slag, kafé och hantverksbutiker, vandrarhem och ställplatser för husbilar. Platsen kan också vara en infopoint och utgångspunkt för att komma ut i naturen, i Flians dalgång, med kanot och kajakuthyrning, markerade naturstigar och vandringsleder.

Syftet med LIS-området är att rädda och öppna upp industriminnet och omkringliggande kulturmiljö för besökare. Dalgångarna på slätten är intressanta både ur natur- och kulturperspektiv men svåra att nå för besökare. Detta skulle kunna bli en startpunkt som möjliggör dalgångarna för besökare.

Motivering

Tillgången till kollektivtrafik och infrastruktur både gällande vägar, vatten och avlopp, el och bredband är god. I Kristinedal är strandområdet redan ianspråktaget. Fri passage längs vattnet kan tillgodoseas liksom öka allmänhetens tillgång till strandområdet.

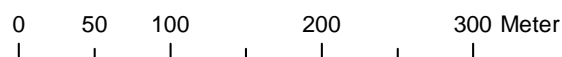
Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Längs Flian finns flera naturvärden som bör beaktas i form av Ängs- och betesmark klass II, regionalt värdefulla odlingslandskap, riksintresse för naturvård, fornlämningar och fornminnen samt industriminne i Kristinedal. Stor hänsyn ska tas till de höga naturvärdena i vattnet, så som fiskar, musslor, insekter med mera. Hänsyn ska även tas till de höga kulturvärden som finns i området. Eftersom området har omfattats av textilindustri och det finns ett före detta avloppsreningsverk så kan det finnas föroreningar i området.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

15. Tranum

Inriktning

LIS i Tranum har inriktning mot friluftsliv och turism.

Avsikten med området

Platsen används idag som betesmark men planeras att ändras till våtmark. I samband med detta är det möjligt att tillskapa vandringsleder, vindskydd eller kanske en liten stuga vid våtmarken.

Motivering

Det finns tillgång till kollektivtrafik och det finns befintlig turistverksamhet. LIS skulle möjliggöra för en utveckling av både turistverksamheten och friluftslivet i området. Strandområdet är inte i anspråkstaget sedan tidigare men utvecklingen inom LIS skulle öka tillgången till stranden. Anläggandet av fler våtmarker anses som positivt dels eftersom Storebergsån är förorenad med höga halter av växtnäring och dels eftersom det skulle kunna öka den biologiska mångfalden. Genom att vidareutveckla området tillgängliggörs våtmarken för allmänheten. Området är i princip försett med kollektivtrafik vilket är positivt.

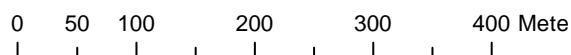
Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Det kan finnas hotade arter vilket ska utredas vid anläggande. Även skredrisk kan finnas vilket bör tas hänsyn till vid utformning och placering. Området är ett regionalt värdefullt odlingslandskap vilket ska tas hänsyn till vid anläggning. Det finns inga riksintressen men väl kulturhistoria samt biotopskydd för det meandrande vattensystemet. Våtmarker ska anläggas som sidovåtmarker utanför svämplanet. Det är viktigt att den meandrande ån inte görs om till damm eller våtmark.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

16. Marbogården

Inriktning

LIS-området är inriktat mot bostäder anknutna till verksamhet.

Avsikten med området

Avsikten med området är förtätning av bostäder kopplade till verksamhet i attraktiva sjönära lägen. Området finns med i kommunens gällande översiktsplan. Det är positivt att kunna öka invånarantalet i området för att kunna behålla den kommunala servicen i närliggande orten Tun.

Motivering

Det anses positivt att LIS-området är beläget i anslutning till befintligt bostadsområde. Det finns tillgång till kollektivtrafik och god tillgång till infrastruktur. LIS-området kan långsiktigt förstärka underlaget för service i Tun. Området är i princip försett med kollektivtrafik vilket är positivt.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Befintliga åkerholmar omfattas av ett generellt biotopskydd och bör om möjligt bevaras vid framtida exploatering.

Rekommendationer

Detaljplan bör upprättas innan exploatering kan ske. Vid planläggning kan arkeologisk utredning komma att krävas.

17. Dättern, Kilja och Karaby

Inriktning

LIS-området är inriktat mot friluftsliv.

Avsikten med området

Dättern är en avsnörd, grund vik i sydligaste delen av Väneren och omfattas av naturreservat. Reservatet består till allra största delen av vattenmiljöer och vassar. Dättern har stor betydelse för fågellivet. Området ingår i den förteckning av internationellt värdefulla våtmarker som är knuten till Ramsarkonventionen. Dättern och Brandsfjorden fungerar som rastplats för änder och vadarfåglar i stora antal. Under hösten kan tusentals simänder samlas här. Som rastlokal för vadarfåglar är Dättern en av de främsta i Sveriges inland. Ett fågeltorn finns i Grästorps kommun.

Tanken är att utveckla området med övernattningsmöjligheter för fågelskådare. Området närmast Dättern är ett naturreservat. Det finns bebyggelse längs kusten österut fram till Karaby. I detta område skulle en uppställningsplats för husbilar kunna skapas med en vandringsled ut till fågeltornet i Grästorps kommun. Syftet är att möjliggöra övernattnings nära fågellokaler i Dättern men utanför naturreservatet.

Motivering

Det finns god tillgång till infrastruktur i form av vägar och tillgång till befintligt fågeltorn i Grästorps kommun. LIS-området skulle kunna möjliggöra utveckling av nya eller utöka redan etablerad friluftslivsverksamhet med exempelvis fågeltorn och vandringsled om ca 5 km. Området ligger nära befintlig bebyggelse och med närhet till mindre orter, både inom och utom Lidköpings kommun. LIS-området skulle öka tillgången till strandområdet för allmänheten genom att det blir lättare att vandra längs vattnet.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Placering och avgränsning behöver studeras noggrant för att inte inskränka på det närliggande fågelskyddet. Gällande ställplatser för husbilar behöver en bullerutredning göras gentemot F7, Såtenäs för att kontrollera att inga bullervärden överskrids. Placering och utformning bör även göras med hänsyn till riksintresse för totalförsvaret, F7 Såtenäs verksamhet. Det finns även goda möjligheter att skapa ställplatser och andra större anordningar utanför strandskyddat område. Det går inte att ta sig till området med kollektivtrafik.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

0 50 100 200 300 400 Met

18. Källstorp

Inriktning

LIS-området i Källstorp har inriktning mot friluftsliv och turism.

Avsikten med området

Hamnområdet i Källstorp omfattar ett ganska stort fritidshusområde om ca 60 hus och småbåtshamn.

Avsikten är att kunna fortsätta utveckla området för småbåtshamnsverksamhet med tillhörande verksamhet. En båtled från Hindens rev till Storeberg via Källstorp håller på att tas fram, vilket skulle kunna generera en gästhamn vid Källstorp med service för båtar och båtfolk. Cafvéverksamhet, kanotuthyrning och att sova över i en krake är idéer som finns.

Motivering

Hamnområdet är en befintlig verksamhet som genom LIS skulle kunna vidareutvecklas utan att några av områdets höga naturvärden skulle påverkas negativt.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

I omkringliggande område finns flera olika naturvärden så som högklassad ängs- och betesmark, Natura2000, regionalt värdefulla odlingslandskap, mader och vassar, lövskog klass II, riksintresse för naturvård samt kulturmiljö och fornlämningar. Dessa natur- och kulturvärden bör inte påverkas av LIS-området eftersom de är belägna utanför det utpekade området. Det finns dock en konflikt med ett klass I-objekt i våtmarksinventeringen vilket bör beaktas vid åtgärder i vattnet. Vid åtgärder i vattnet kan marinarknologisk utredning komma att krävas. Det går inte att ta sig till området med kollektivtrafik.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

19. Svalnäs

Inriktning

Området har inriktning mot turism och friluftsliv.

Avsikten med området

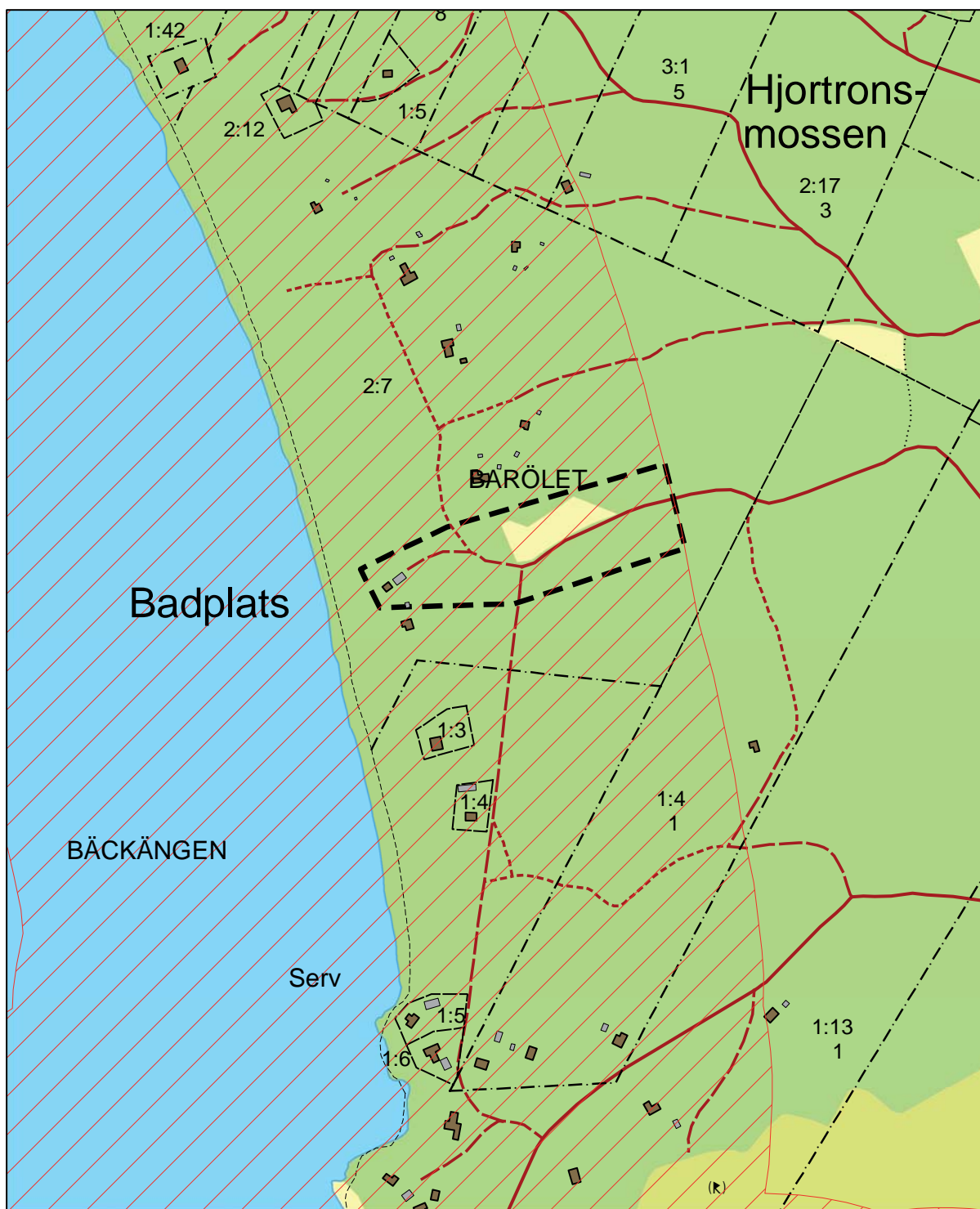
Syftet med LIS-området är att kunna förbättra och utöka möjligheterna för parkeringsplatser vid badplatsen Svalnäs. Svalnäs är en av de mest besökta och populära badplatserna i kommunen och därför bör möjligheterna att kunna ta sig till och använda området för bad och friluftsliv förbättras. Inom LIS-området kan det även bli aktuellt med ställplatser för husbilar.

Motivering

LIS-området motiveras genom att det är ett befintligt välbesökt område för turism och friluftsliv. Genom LIS skulle tillgängligheten och möjligheten för en utökad besöksnäring kunna komma till stånd.

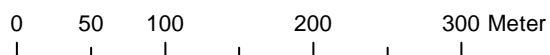
Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Området omfattas av områdesbestämmelse för Hindens Rev. Hänsyn ska tas till det geografiska riksintresset för Vänern. Området är beläget inom naturvårdsområdet för Hindens udde-Svalnäs. Det går inte att ta sig till området med kollektivtrafik.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

20. Jarlehus och Snickartorpet

Inriktning

Inriktningen för området kring Jarlehus är friluftsliv medan inriktningen för området kring Snickartorpet och parkeringen är turism och friluftsliv.

Avsikten med området

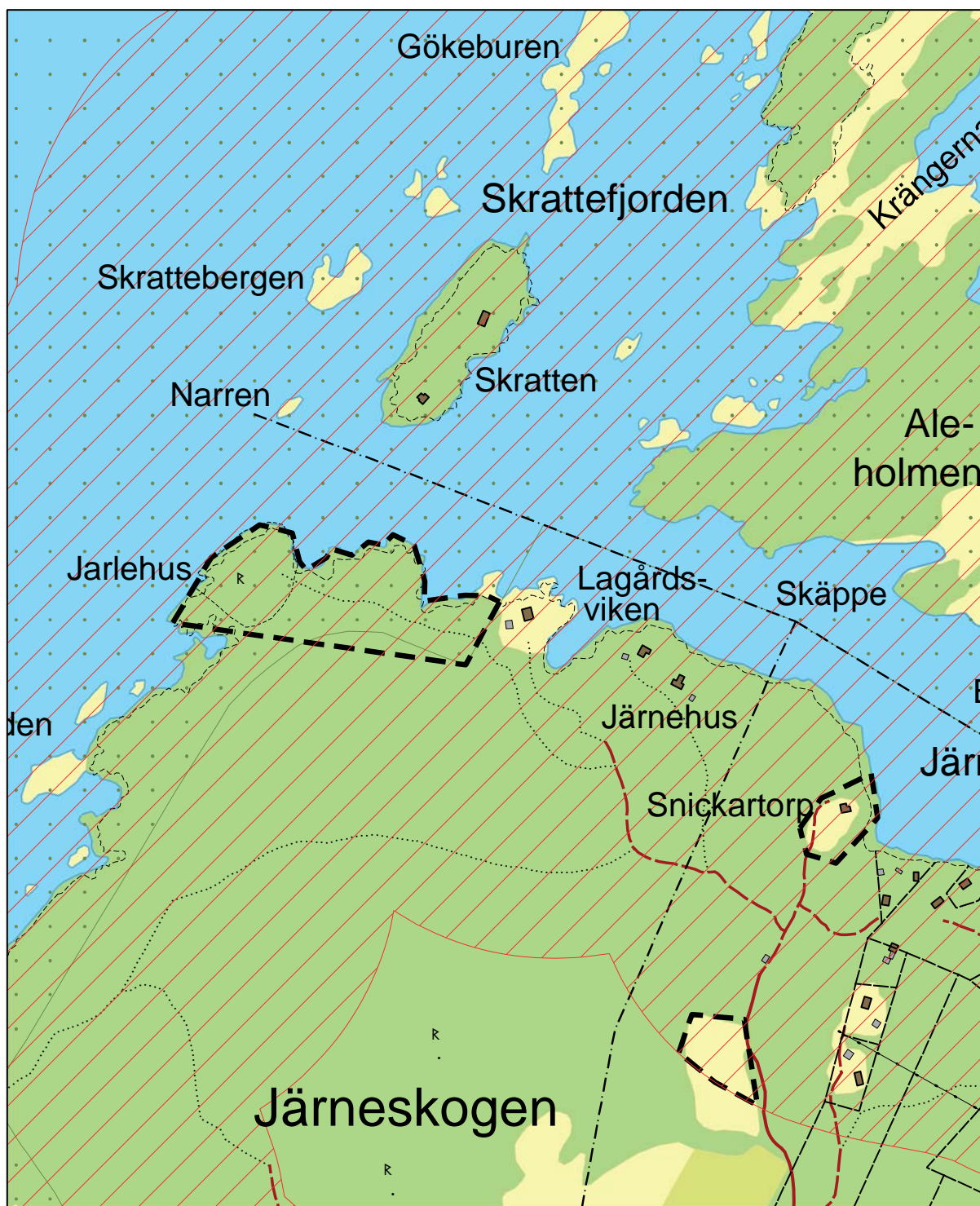
Jarlehus är lämningar efter en befästning eller borg som kan studeras både från sjön och från land. Muren som skyddade fästningen kan urskiljas här och var. Där vägen tar slut, vid en parkeringsplats vidtar en skyltad led genom skogen fram till ruinen. Jarlehus kan utvecklas till ett trevligt besöksmål för turism och friluftsliv. Området erbjuder kultur och natur. Tanken är att erbjuda bad, cykeluthyrning och service i form av café eller glasskiosk i en servicebyggnad vid parkeringen. Syftet är att öppna upp området för besökare för att få uppleva kultur- och naturvärden. Syftet är även att varsamt erbjuda tillgång till natur och kulturskatterna och att erbjuda service en bit från stranden vid befintlig parkering för att inte störa värdena vid stranden.

Motivering

Det finns befintlig friluftslivsverksamhet vid Snickartorpet och genom LIS skulle denna kunna utvecklas både inom friluftsliv men även turism. Tillgängligheten till stränderna skulle öka samt tillgängligheten till och för djur- och växtliv. Caféverksamhet och andra mer omfattande installationer bör placeras i anslutning till parkeringen eller Snickartorpet.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Området omfattas av det geografiska riksintresset för Vänern som är till för att gynna det rörliga friluftslivet. I och med att LIS-området är inriktat mot framförallt friluftsliv så kan utpekandet av LIS i detta område främja riksintresset för Vänern med öar och strandområden. Området vid Jarlehus kan komma att omfattas av naturreservat i framtiden. Området är beläget inom naturvårdsområdet för Kållands skärgårdar. Det går inte att ta sig till området med kollektivtrafik.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

0 50 100 200 300 400 Mete

21. Hyllingssund

Inriktning

LIS-området i Hyllingssund inriktar sig mot friluftsliv och turism.

Avsikten med området

Området är redan detaljplanelagt varför det lämpar sig för vidare landsbygdsutveckling. Det är mer lämpligt att hänvisa till ett detaljplanelagt område för bostäder/fritidshus än att ta ny mark i anspråk för att främja landsbygdens utveckling eftersom kommunen redan vid detaljplanelagningen visat på att detta område klarar en hög exploateringsgrad. LIS-området är inte menat som en förtätning av planen utan att i framtiden, om någon form av landsbygdsutveckling skulle bli aktuell i området kunna genomföra en planändring alternativt kunna bygga en konferensanläggning eller samlingslokal som redan finns utrymme för i gällande detaljplan.

Motivering

Ett LIS-område skulle kunna underlätta för att i framtiden kunna vidareutveckla området för exempelvis konferensanläggning eller samlingslokal.

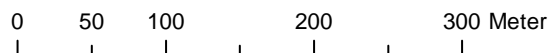
Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Området omfattas av det geografiska riksintresset för Vänern med öar och strandområden. Hänsyn ska tas till riksintresset och allmänhetens tillgång till vattenområdet vid exploatering. Vid åtgärder i vattnet kan marinarkeologisk utredning komma att krävas. I vattnet utanför LIS-området finns fredningsområde för gös vilken kan komma att begränsa möjligheterna för muddring. Området gränsar till ett planerat naturreservat. Det går inte att ta sig till området med kollektivtrafik.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

22. Djurgårdsudde

Inriktning

LIS-området vid Djurgårdsudde inriktar sig mot turism.

Avsikten med området

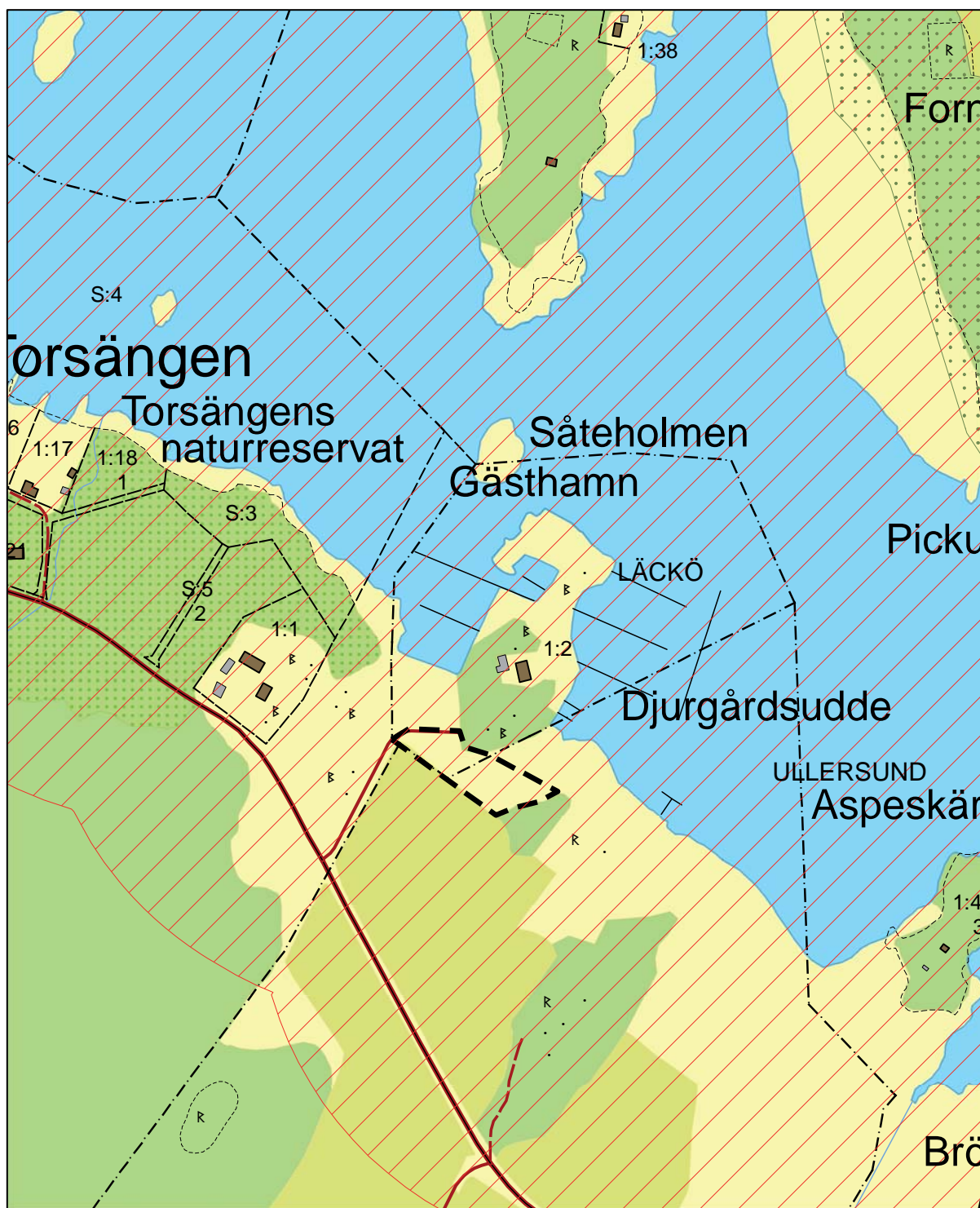
Avsikten med LIS-området är att kunna möjliggöra det för turister med exempelvis övernattningsstugor eller någon form av service som knyter an till motorbåtsklubbens befintliga verksamhet.

Motivering

Ett LIS-område skulle kunna få positiva effekter för turismen i området, särskilt med tanke på dess närhet till motorbåtsklubben. Avgränsningen av LIS-området har gjorts för att ta så lite jordbruksmark som möjligt i anspråk. Området är i princip försett med kollektivtrafik vilket är positivt.

Hänsyn, konsekvenser och allmänna intressen

Området ingår i riksintresse för naturvård, friluftsliv och för det rörliga friluftslivet kring Vänern med öar och strandområden samt ingår i ett kommunalt kulturmiljöområde.

Teckenförklaring

- LIS-Område
- Strandskydd
- Natura2000

KONSEKVENSBESKRIVNING

Varför beskrivs konsekvenserna?

Enligt Plan- och bygglagen och Miljöbalken ska konsekvenserna av en översiktsplan eller ett tematiskt tillägg till översiktsplan kunna utläsas av planen. Detta innebär att de samlade konsekvenserna av planen ska beskrivas. Om det finns risk att planens genomförande kan komma att ge en så kallad betydande miljöpåverkan ska planen även omfatta en miljökonsekvensbedömning (MKB).

För att säkerställa och avgränsa omfattningen och innehållet i MKB:n ska ett tidigt samråd med länsstyrelsen genomföras. Ett sådant samråd genomfördes den 1 april 2014.

Avgränsning av MKB

Miljökonsekvensbeskrivningen ska framförallt behandla de miljöaspekter som bedöms kunna leda till en betydande miljöpåverkan vid planens genomförande. Vid avgränsningen av miljöbedömningen ska hänsyn tas till planens detaljeringsgrad. Eftersom denna plan är ett tillägg till översiktsplanen bör miljökonsekvenserna och planens påverkan på dessa enbart beskrivas på en översiktlig och strukturell nivå.

Avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen har gjorts med hänsyn till att de flesta föreslagna LIS-områden är väl avgränsade och ringa i sin omfattning samt att den huvudsakliga inriktningen för områdena är mot friluftsliv och turism. Flera av områdena är inom eller gränsar till områden av riksintresse och Natura2000-områden. De riksintressen som framförallt blir berörda är riksintressen för turism, friluftsliv och naturvård varför även MKB:n framförallt fokuserar på sådana värden.

Miljökonsekvenser

Naturvärden

Naturvärdena som finns längs kommunens sjöar och vattendrag ställs, vid utpekandet av LIS, mot en framtida exploatering av kusten. Lidköpings kommuns kuststräcka längs Vänern är ca 22 mil lång. Av dessa tas ca 5 km i anspråk av LIS-områden. Andelen av kommunens totala kuststräcka längs Vänern som tas i anspråk av LIS-områden anses därför som ringa vilket även visar på att kommunen har ett restriktivt förhållningssätt till LIS vid Vänern.

De LIS-områden som är belägna i anslutning eller i närheten av ett område för Natura2000 eller ett område av riksintresse har noga avvägts och avgränsats för att minimera påverkan på respektive område.

Områden med höga naturvärden eller oexploaterade områden har aldrig varit aktuella som LIS-områden. Detta för att inte negativt påverka växt- och djurlivet. Ett sådant område är till exempel östra sidan av Hörviken vilken i dagsläget omfattas av ett stort oexploaterat område och innehar ett rikt fågelliv.

Friluftsvärden

Det geografiska riksintresset för Vänern med öar och strandområden är till för att främja det rörliga friluftslivet. Vänerns stränder anses ha ett högt exploateringsstryck och det är därför som kommunerna längs Vänern ska vara restriktiva med att peka ut LIS-områden längs sjön. Det är även därför som det generella riksintresset för Vänern finns, för att se till att allmänhetens tillgång till strandområdena ska fortleva.

Flertalet av de föreslagna LIS-områdena (13 av 22) har inriktning mot friluftsliv vilket ger positiva effekter på och främjar riksintresset för det rörliga friluftslivet. De LIS-områden som är inriktade på friluftsliv är tänkta att stärka friluftslivet genom till exempel anläggande av vandringsleder, informationsskyltar, grillplatser och vindskydd. Sådana åtgärder skulle kunna bidra till att stränderna tillgängliggörs för allmänheten vilket är positivt.

De LIS-områden som inte är inriktade mot friluftsliv ska ändå, i största möjliga mån, lämna fri passage för allmänheten närmast stranden så att tillgängligheten inte försämras. Hur den fria passagen utformas och upprätthålls säkerställs i dispensprövningen i varje enskilt fall.

Miljömål

Sverige har totalt 16 stycken miljömål som beslutats av riksdagen och följs upp av miljömålsrådet. Av dessa 16 miljömål är det framförallt tre stycken som berörs av LIS-områdena i Lidköpings kommun. Dessa tre är *Levande sjöar och vattendrag*, *Ett rikt växt- och djurliv* och *Ett rikt odlingslandskap*.

Miljömålet *Levande sjöar och vattendrag* har som huvudsyfte att bevara ekologin och variationsrikedomen som finns i och kring sjöar och vattendrag. Miljömålet ska även värna biologisk mångfald, kulturmiljövärden och förutsättningar för friluftslivet. De föreslagna LIS-områdena kan komma att påverka miljömålet såtillvida att det inom de utpekade LIS-områdena kommer kunna ske en tätare exploatering än vad som finns idag. Samtidigt är LIS-områdena avvägda mot naturvärden och de områden som är föreslagna som LIS-områden anses tåla en ökad exploatering. Flera av LIS-områdena är även utpekade specifikt för friluftslivet vilket innebär att de inte kommer exploateras utan enbart tillgängliggöras för allmänheten. LIS-områden för friluftsliv anses därför ge positiva effekter på miljömålet *Levande sjöar och vattendrag*.

Ett rikt växt- och djurliv hänger tätt samman med *Levande sjöar och vattendrag* men är mer inriktat mot att värna arters livsmiljöer och ekosystem. I definitionen till miljömålet finns även människors tillgång till god natur- och kulturmiljö med. De områden i Lidköpings kommun där det finns höga naturvärden har avsiktligt inte pekats ut som LIS. De områden där det finns värdefulla naturvärden som tål ett visst mänskligt slitage har pekats ut som LIS för friluftsliv. Detta innebär att det finns höga naturvärden som tillgängliggörs för människor att få uppleva. På så sätt gynnas miljömålet *Ett rikt växt- och djurliv*.

Miljömålet *Ett rikt odlingslandskap* syftar till odlingslandskapets värde för den biologiska produktionen och livsmedelsproduktionen ska värnas samtidigt som den biologiska mångfalden ska bevaras. Kuststräckan längs Vänern är främst bevuxen med skog vilket gör att de flesta av de föreslagna LIS-områdena inte berör miljömålet om *Ett rikt odlingslandskap*. De LIS-områden som berör odlingslandskapet är de längs Flisan och Storebergsån. Dessa LIS-områden är till för att främja friluftsliv och turism och kommer därmed inte göra några större intrång i den odlade marken. LIS-området vid Storebergsån har bland annat som syfte att anlägga våtmark vilket kan ge positiva effekter på miljömålet genom att skapa utrymme för ökad biologisk mångfald i jordbrukslandskapet. Anläggandet av våtmark ger dessutom positiva effekter på de andra två miljömålen ovan.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Vattendragen i Lidköpings kommun uppfyller i stort sett miljökvalitetsnormerna för vatten. De vattendrag där en god ekologisk status inte beräknas kunna uppnås till år 2015 beror främst på övergödning från omkringliggande åkermark. De föreslagna LIS-områdena anses inte påverka övergödningen av vattendragen som inte beräknas uppnå en god ekologisk status till år 2015. Denna bedömning görs utifrån LIS-områdenas huvudsakliga inriktning mot turism och friluftsliv samt deras ringa omfattning.

Översvämningsrisk

Vattennivåerna i kommunens sjöar och vattendrag varierar beroende på nederbörds mängd och årstid. Vänerns är en sjö vars vattennivå regleras. Vid exploatering vid sjöar och vattendrag finns alltid en viss risk för översvämning. När det kommer till de föreslagna LIS-områdena i Lidköpings kommun så har de till största del inriktning mot friluftsliv vilka inte påverkas i lika stort utsträckning av översvämningsrisker som andra mer omfattande anläggningar. För bostadsbebyggelse eller annan mer permanent anläggning ska översvämningsrisken bedömas i detaljplan eller bygglov, beroende på bebyggelsens omfattning.

Ekonomiska och sociala konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser

LIS-områden ger vissa ekonomiska och sociala konsekvenser. De ekonomiska konsekvenserna består dels i de enskilda fastighetsägarnas ekonomiska fördel av att omfattas av ett LIS-område och dels i kommunens ekonomiska fördel av att landsbygden kan fortsätta att utvecklas och ge både fler arbetstillfällen och fler intäkter i form av ökad besöksnäring och ett större invånarantal. De ekonomiska konsekvenserna av att peka ut LIS-områden berör på så sätt både den privata och den offentliga sektorn i kommunen. En del av syftet med införandet av LIS var att stimulera en ekonomisk tillväxt i glesbygds- eller landsbygdsområden. De föreslagna LIS-områdena för bostäder är belägna på sådana platser att befintlig service ska kunna gynnas och fortleva genom ett utökat befolkningsunderlag.

Sociala konsekvenser

De sociala konsekvenserna av LIS består främst av hur allmänhetens tillgång till stränderna förändras. De områden som är inriktade mot friluftsliv kommer de sociala konsekvenserna att bli positiva då fler kommer kunna nyttja och ta del av vattenområdena. De LIS-områden som är inriktade mot bostäder, turism och näringsverksamhet kommer möjligen allmänhetens tillgång till strandområdet att minska. Den fria passagen till vattnet ska dock tillgodoses inom samtliga utpekade LIS-områden. Detta ska bedömas i varje enskilt fall genom detaljplan eller i bygglov och dispensansökan. För de mindre tätorterna i kommunen kan de sociala konsekvenserna bli positiva av utpekandet av LIS genom att det kan bidra till ett utökat serviceunderlag som i förlängning kan ge positiva effekter på föreningar och andra sociala nätverk.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Torbjörn Sahl
Kulturgeograf
010-224 51 85
torbjorn.sahl@lansstyrelsen.se

GRANSKNINGS-
YTTRANDE
2015-03-18

Diarienummer
401-1549-2015

Sida
1(4)

Lidköpings kommun
Samhällsbyggnadsnämnden
samhallsbyggnad@lidkoping.se

Tematiskt tillägg till kommunens översiktsplan för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS), Lidköpings kommun, Västra Götalands län

Granskningshandlingar daterade 2014-11-25

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap 16 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet är en del av översiktsplanen och ska därför fogas till planen då den antagits. Av Länsstyrelsens granskningsyttrande ska framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
2. förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära (LIS) lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen har 2014-10-28 avgett ett samrådsyttrande över tillägg till översiktsplanen. Översiktsplanen har därefter bearbetats, kompletterats och förtydligats. Många samrådssynpunkter har därmed tillgodosetts. Länsstyrelsen inriktar sitt granskningsyttrande i huvudsak på de frågor, som ska tas upp enligt 3 kap 16 § plan- och bygglagen.

Samlad bedömning

Allmänt vill Länsstyrelsen framhålla att tillägg till översiktsplanen gällande LIS på ett rimligt sätt uppfyller plan- och bygglagens krav på innehåll. Redovisningen är överskådligt redovisad i text och illustrationer. Översiktsplanen föreslår att landsbygdsutveckling inom strandskydd ska vara möjligt vid 22 olika områden i kommunen. De flesta av de föreslagna områdena bedömer Länsstyrelsen är lämpliga att peka ut för LIS. Utifrån nu kända förutsättningar bedömer Länsstyrelsen område 06 *Ekebo, väster om Spiken* som olämpligt för LIS, då platsen ligger inom riksintresse för naturvård och

inom riksintressen för naturvård ska stor restriktivitet generellt gälla för nya etableringar inom strandskydd. Övriga 21 områden bedömer Länsstyrelsen kan vara lämpliga LIS-områden, men hänsyn och anpassningar till särskilt viktiga natur- och kulturvärden är viktigt i den efterföljande planeringen. Likaså är det viktigt att kommunen håller sig till den inriktning som föreslagits för respektive område.¹

Landsbygdsutveckling i strandnära läge och riksintressen

Länsstyrelsen bedömer, utifrån nu kända förutsättningar, att de flesta av de områden som föreslagits för landsbygdsutveckling i strandnära läge är möjliga att utveckla på det vis som kommunen föreslår. Samtidigt godtar Länsstyrelsen inte område 06, *Ekebo, väster om Spiken*, trots kommunens motivering.

Den huvudsakliga invändningen mot område 06, *Ekebo, väster om Spiken* är att området ligger inom riksintresseområde för naturvård. Inom riksintressen ska stor restriktivitet generellt gälla för nya etableringar inom strandskydd. Vid avsteg ska det finnas väldigt goda skäl. Länsstyrelsen anser att det inte gör det här då det tänkta bostadsområdet inte är samlat med befintlig bebyggelse i Spiken. Det blir en ny etablering avskilt från befintlig bebyggelse. Den nya etableringen riskerar att stänga den fria passagen inom strandskyddet om man tänker sig att man rör sig i syd-nordlig riktning i skogspartiet, där det finns en hel del stigar och ett rörligt friluftsliv idag. Med ny bebyggelse skulle detta stråk hindras och inte längre upplevas som en sammanhängande fri zon att röra sig i för att nå strandområdena längre norrut. Det har heller inte uteslutits att det saknas alternativa lösningar för att etablera nya bostäder i Spiken, utanför strandskydd.

I samrådsyttrandet, 2014-10-28, hade Länsstyrelsen också betydande invändningar mot område 01 *Ekebo, söder om Naven*. Ett område som också ligger inom riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen godtar nu detta område, med motiveringen att kommunen tydligare redovisat motivering för avsteg mot riktlinjen att inte planera bostäder inom riksintresse för naturvård sammantaget med nya förutsättningar när det gäller strandskyddsgränsen.² Den tillkommande bebyggelsen är i huvudsak redan bakom befintlig bebyggelse från stranden sett, det finns inga särskilda naturvärden i området samt att den tillkommande bebyggelsen är samlad med befintlig bebyggelse.

För alla områden är det viktigt att se till helheten av natur- och kulturmiljön. Flera LIS-områden föreslås i områden för riksintresse kulturmiljö och i fornlämningsrika miljöer, vilket kräver anpassning och hänsyn i efterföljande planering. Om kommunen vill göra åtgärder i dessa områden, till exempel för lyfta fram miljöerna i ett turism- och friluftslivsperspektiv, behöver detta ske utan att fornlämningarna skadas. Det är därför viktigt att inriktningen för respektive område är tydlig. När det kommer till den enskilda

¹ Friluftsliv, turism- och friluftsliv och så vidare.

² Efter översyn av utvidgat strandskydd är inte den söder om liggande våtmarken en del av Väneren längre och har således i sig inte strandskydd.

dispensprövningen eller detaljplanprövningen kan sådant som inte ligger i linje med inriktningen bli svårt att genomföra. Inriktningen/syftet med LIS-området får alltså inte kunna misstolkas i senare prövningsskeden. Vad gäller flera områden kommer arkeologiska utredningar att krävas. Det gäller både på land och i vatten.

Miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att ett genomförande av planen i sig inte kommer att medföra att gällande miljö kvalitetsnormer för luft eller vatten överträds.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som även berör andra kommuner kan samordnas på lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion

Planen bedöms utifrån nu kända förutsättningar inte medföra några sådana problem avseende människors hälsa eller säkerhet, att de i ett senare planeringsstadium ska ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kapitlet PBL. Utförda inventeringar är dock av översiktlig karaktär. Se också Statens Geotekniska Institutets (SGI) yttrande, daterat 2015-03-03.

Allmänt

Naturvårdsområde

Länsstyrelsen bedömer att kommunen tillräckligt beskrivet den samlade påverkan på stranden samt gjort en godtagbar redovisning av hur kommunen har tagit hänsyn till restriktivet av utpekande av LIS vid Vänern. Det saknas dock fortfarande en redovisning i text och på kartunderlag att det finns ett befintligt naturvårdsområde (NVO), alltså inte bara ett planerat naturreservat. Det behöver in i texten³ samt anges i LIS-områdena 01 (gränsar till NVO), 02 (gränsar till NVO), 03 (inom NVO), 04 (delvis inom NVO), 20 (inom NVO), 21 (gränsar till planerat naturreservat).

Vattenmiljöer i Flian

Kommunen bör ta höjd för behov nya fiskvägar, så kallade omlöp, förbi dammarna som en del i fiskevården i Flian. Utrivning av en eller flera dammar kan heller inte uteslutas på sikt. Det är viktigt att byggnader eller andra anläggningar inte uppförs så nära Flian att det försvårar en framtida anläggning av fiskvägar och andra restaureringsåtgärder.⁴

Beredning, deltagande

Yttranden över planen har till Länsstyrelsen inkommit från Försvarmakten, Statens Geotekniska Institut, Svenska Kraftnät, Trafikverket och Vattenfall

³ Sida 15.

⁴ På sida 46, område 13 *Flian*, anges att det finns ett planerat naturreservat vid Rosendal. Troligen avses Bronäs. Texten kan justeras till "Vid Bronäs strömmar (uppströms och nedströms dammen vid Bronäs raserade vattenkraftverk) planeras ett naturreservat."

Eldistribution AB. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.⁵

Detta granskningsyttrande har beslutats av Helena Carling, enhetschef Samhällsbyggnadsenheten, efter föredragning av kulturgeograf Torbjörn Sahl. I den slutliga handläggningen har även Carin Nero, enheten för skydd och säkerhet, Åsa Algotsson, kulturmiljöenheten, Kristina Höök Patriksson, naturavdelningen, Evelina Augustsson, vattenavdelningen samt funktionschef Karin Slättberg, samhällsbyggnadsenheten deltagit.

Granskningsyttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap PBL i ett senare planeringskede.

Helena Carling

Torbjörn Sahl

Yttranden för kännedom från:

Försvarmakten daterat 2015-01-19, Statens Geotekniska Institut daterat 2015-03-03, Svenska Kraftnät daterat 2015-02-24 och Trafikverket daterat 2015-03-06.

Kopia till:

Försvarmakten, Jakob Gille
SGI, HannaSofie Pedersen
Svenska Kraftnät, Daniela Häggqvist
Trafikverket, Anton Udd
Vattenfall Eldistribution, Ulla Svensson

Länsstyrelsen/

Enheten för skydd och säkerhet, Carin Nero
Miljöskyddsavdelningen, Carina Nyhammer
Kulturmiljöenheten, Åsa Algotsson
Naturavdelningen, Kristina Höök Patriksson
Vattenavdelningen, Evelina Augustsson

⁵ Vattenfall Eldistribution har bara meddelat att man inte har någon erinran, så kopia på det meddelandet bifogas ej.